

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Statsvetenskapliga institutionen

Institutionell reform inom internationella organisationer

En teoritestande studie om institutionell reform inom FN

SK 2531 Magisteruppsats 30 hp

Vårterminen 2008

Författare: Ida Wistbacka

Handledare: Ulrika Möller

Antal ord: 19697

ABSTRACT

Titel: Institutionell reform inom internationella organisationer – en teoritestande studie om institutionell reform inom FN

Författare: Ida Wistbacka

Handledare: Ulrika Möller

Vårterminen 2008

Teorier ger olika svar på frågan om varför institutionella reformer sker inom internationella organisationer. En förklaring som realismen ger, är att institutioner existerar och reformeras för att det ligger i mäktiga staters intresse. Konstruktivister har utmanat realismen genom att hävda att staterna och strukturen i det internationella systemet är ömsesidigt konstituerande och att även internationella organisationer kan initiera institutionella reformer. Uppsatsen testar realismens och konstruktivismens förklaringar till institutionell reform på ett aktuellt fall, nämligen nedläggningen av Kommissionen för de Mänskliga Rättigheterna och Människorättsrådets bildande inom FN.

Tre hypoteser utvecklas ur respektive teori och utifrån dem utvecklas en analysram som används för att testa hypoteserna på den ovan nämnda reformprocessen, som delats in i tre faser. Metoden som används är textanalys. Materialet som analyseras är FN-dokument, policydokument samt uttalanden och intervjuer av officiella representanter för FN, tre mäktiga stater samt två internationella icke-statliga organisationer.

Uppsatsens slutsatser är att konstruktivismen bäst kunde förklara reformprocessen, men att realismen också har viss förklaringskraft. Resultatet pekar på att den konstruktivistiska teorin om att internationella organisationer har viss makt att sätta agendan även för mäktiga stater (så länge agendan inte står i direkt konflikt med de mäktiga staternas intresse), har fått stöd och att realismen har svårare att förklara reformer som inte är av säkerhetspolitisk karaktär.

Sökord: ”institutionell reform”, ”internationell organisation”, ”realism”, ”konstruktivism”, ”FN”.

Innehållsförteckning

Tabeller.....	4
Figurer.....	4
Bilagor.....	4
Förkortningslista.....	5
1.INLEDNING	6
2.PROBLEMFORMULERING	7
3.SYFTE	8
4. TEORIER OM INSTITUTIONELL REFORM	9
4.1 Realism och institutionell reform.....	9
4.2 Konstruktivism och institutionell reform.....	11
4.3 Sammanfattning: realism och konstruktivism.....	13
4.4 Institutionell reform inom internationella organisationer.....	14
4.5 Kriterier för slutsatsdragning	20
5 BAKGRUND TILL FALLSTUDIE	23
5.1 Val av fallstudie.....	23
5.2 Kommissionen för de mänskliga rättigheterna.....	24
5.3 Problem med MR-kommissionen.....	25
6. METOD OCH MATERIAL	25
6.1 Tidsmässiga avgränsningar.....	26
6.2 Urval av aktörer.....	26
6.3 Material.....	27
6.4 Indelning av händelseförloppet i faser.....	29
6.5 Att undersöka motiv	31
7. RESULTATREDOVISNING	33
7.1 Fas 1: Före reformens initiering.....	33
7.2 Fas 2: Reformförslaget initieras.....	38
7.3 Fas 3: Officiellt beslut fattas om den nya/reformerade institutionens utformning.....	46
7.4 Slutsatser.....	56
8. AVSLUTANDE DISKUSSION	57
9.REFERENSLISTA	59
9.1 Tryckta källor.....	59
<i>Böcker</i>	59
<i>Tidskriftsartiklar</i>	59
9.2 Officiellt tryck.....	60
<i>FN-resolutioner</i>	60
<i>FN-rapporter</i>	61
<i>Pressmeddelanden från FN</i>	61
<i>Rapporter</i>	61
9.3 Otryckta källor.....	61
<i>Internet</i>	61

Tabeller

Tabell 1: Sammanfattning av hypoteser.....	22
Tabell 2: Före reformens initiering, tidsperiod: 2001 – 21 mars 2005.....	29
Tabell 3: Reformförslaget initieras, tidsperiod: 21 mars 2005 – 30 september 2005.....	30
Tabell 4: Officiellt beslut fattas om den nya/reformerade institutionens utformning, tidsperiod: 1 oktober 2005 – 9 maj 2006.....	31
Tabell 5: Slutsatser fas 1, tidsperiod: 2001 – 21 mars 2005.....	36
Tabell 6: Slutsatser fas 2, tidsperiod: 21 mars 2005 – 30 september 2005.....	45
Tabell 7: Slutsatser fas 3, tidsperiod 1 oktober 2005 – 9 maj 2006.....	55
Tabell 8: Sammanfattning av slutsatser.....	57

Figurer

Figur 1: Stöd för hypotes R1.....	37
Figur 2: Stöd för hypotes K1.....	37
Figur 3: Stöd för hypotes R2.....	46
Figur 4: Stöd för hypotes K2.....	46
Figur 5: Stöd för hypotes R3.....	56
Figur 6: Stöd för hypotes K3.....	56

Bilagor

Bilaga 1: Uträkning av stöd för hypoteserna.....	69
--	----

Förkortningslista

Amnesty	Amnesty International
ECOSOC	Ekonomiska och sociala rådet (Economic and Social Council)
FN	Förenta Nationerna
High-Level Panel	High-Level Panel of Threats, Challenges and Changes
HRW	Human Rights Watch
Höghkommissarien	FN:s Höghkommissarie för mänskliga rättigheter (United Nations High Commissioner for Human Rights)
K	Konstruktivismen
LMG	Like Minded Group
MR-kommissionen	Kommissionen för de Mänskliga Rättigheterna (Commission on Human Rights)
MR-rådet	FN:s människorättsråd (UN Human Rights Council)
NF	Nationernas Förbund
NGO	Non governmental organization
Perm 5	Permanent five members of the Security Council
R	Realismen
UNHCR	FN:s flyktingkommissariat (United Nations High Commissioner for Refugees)
UN	United Nations

1. INLEDNING

*Alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter. De har utrustats med förnuft och samvete och bör handla gentemot varandra i en anda av gemenskap.*¹

I år är det 60 år sedan den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna antogs av FN. Den var den första av en mängd deklarationer och konventioner om mänskliga rättigheter som FN:s Kommission för de Mänskliga Rättigheterna (MR-kommissionen) tog fram. Tack vare konventionerna är mänskliga rättigheter idag en väl accepterad norm.² Trots detta förekommer människorättskränkningar varje dag.

Tidigare var MR-kommissionen FN:s huvudsakliga organ för främjandet och skyddandet av mänskliga rättigheter.³ Den ställde stater till svars för deras kränkningar av de mänskliga rättigheterna och tillsatte speciella procedurer för att kunna hålla sig informerade om vilka kränkningar som skedde runt om i världen.⁴

I mars 2006 beslutade FN:s generalförsamling att MR-kommissionen skulle ersättas av FN:s människorättsråd (MR-rådet).⁵ Bakgrunden var att MR-kommissionen hade anklagats för att vara politisk i sin kritik av brott mot mänskliga rättigheter och vid många tillfällen varit handlingsförlamad då grova kränkningar av mänskliga rättigheter skedde.⁶ Den grävsta kritiken fick MR-kommissionen då det blev allt mer tydligt att stater kända för sina kränkningar av de mänskliga rättigheterna såg till att bli invalda i den för att på så sätt undgå att själva bli kritiserade.⁷ Det organ som representerade mänskliga rättigheter i världen kom att ledas av länder som var ansvariga för några av de värsta kränkningarna.

För att komma till rätta med problemen lades MR-kommissionen ned och ersattes med ett MR-råd, med uppgift att bättre skydda de mänskliga rättigheterna. Medlemmar i MR-rådet kan röstas ut om de gör sig skyldiga till grova och systematiska människorättskränkningar. Situationen för de mänskliga rättigheterna ska även undersökas i alla FN:s medlemsländer och på så sätt kan ingen stat undkomma kritik. De positiva aspekterna från MR-kommissionen i form av de speciella

¹ Artikel 1, FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna,

² En norm definieras som: "a standard of appropriate behaviour with a given identity" av Finnemore och Sikkink (1998) s. 891

³ Almeida (2005) s. 12

⁴ Mertus (2005) s. 48-57

⁵ FN-dokument: A/RES/60/251

⁶ Se t.ex. Amnesty International, AI Index: IOR 41/034/2005

⁷ Alston (2006)

procedurerna finns kvar.⁸

MR-kommissionens nedläggning och MR-rådets bildande var en institutionell reform⁹ inom FN. FN är en av minst 238 internationella organisationer i världen.¹⁰ De internationella organisationerna förändras och utvecklas konstant, men hur ska vi förstå reformerna?

2. PROBLEMFORMULERING

Ett svar på frågan ovan kan vara att institutioner existerar och reformeras för att det ligger i mäktiga staters intresse, vilket får följden att institutioner speglar det maktförhållande som råder i det internationella systemet. Reformen sker då till följd av att maktbalansen ändrats och nya mäktiga stater vill säkra sina intressen genom att reformera existerande institutioner.¹¹ Sedan 1939 har ovanstående förklaring varit den dominerande inom studiet av internationella relationer och är den förklaring som det teoretiska perspektivet realismen ger.¹²

Denna syn på institutionell reform utmanas av ett annat teoretiskt perspektiv, där staterna och strukturen i det internationella systemet är ömsesidigt konstituerande.¹³ Institutionell reform sker då till följd av att stater anammar nya normer, som kan ha sitt ursprung inom internationella organisationer. Normerna kan också spridas till stater av icke-statliga organisationer, så kallade *non governmental organizations* (NGO:s).¹⁴ Normerna ändrar staternas preferenser, vilket kan få följden att staterna genomför institutionella reformer. Den här förklaringen kallas för konstruktivismen.

Konstruktivismen fick sitt genombrott genom kritik mot att realismen inte kunnat förklara alla aspekter av den internationella politiken.¹⁵ Kritiken har bland annat tagit sin utgångspunkt i realismens ensidiga fokus på mäktiga stater som de enda viktiga aktörerna i det internationella systemet och då även som drivkraften bakom institutionella reformer. Enligt konstruktivistisk teori finns det fler aktörer än stater som kan påverka innehållet och vara skälet till institutionell reform inom internationella organisationer.

Med den här uppsatsen vill jag bidra till forskningen kring hur institutionell reform sker. Det görs

⁸ Murthy (2007) s. 45-46

⁹ I denna uppsats definieras institutionell reform som en reform som innefattar att en hel organisation eller ett eller flera organ inom en organisation aktivt reformeras av en eller flera aktörer. Detta kan ske antingen genom att organisationen/organet inom organisationen läggs ner och ersätts med en helt ny organisation/organ eller genom att reglerna inom en befintlig organisation/organ ändras.

¹⁰ Barnett & Finnemore (2004) s. 1

¹¹ Mearsheimer (1994-1995) s. 13

¹² Dunne & C. Schmidt (2001) s. 142

¹³ Checkel (1998) s. 326

¹⁴ Finnemore & Sikkink (1998) s. 899

¹⁵ Finnemore (1996) s. 1-2

genom att ställa realistiska och konstruktivistiska teorier mot varandra för att kunna avgöra vilken teori som bäst kan förklara ett fall av institutionell reform. För att kunna undersöka om konstruktivismen eller realismen bäst kan förklara institutionell reform bör även andra aktörer än stater tas med i analysen. Realismen används ofta för att förklara institutionella reformer inom det säkerhetspolitiska området, men det är viktigt att undersöka om teorin även kan förklara fall av institutionell reform där inte säkerhetspolitiken är i fokus och som konstruktivismen enklare borde kunna förklara. Om realismen har stor förklaringskraft även i dessa fall stärks teorin ytterligare. Dess förespråkare hävdar att de också kan förklara sådana fall.¹⁶ Den teoretiska diskussionen fördjupas i kapitel fyra.

3. SYFTE

Uppsatsen har ett teoretiskt och ett empiriskt syfte:

Uppsatsens teoretiska syfte är att testa teorier om institutionell reform inom internationella organisationer. På så sätt bidrar uppsatsen med kunskap till forskningen om institutionell reform inom internationella organisationer.

För att genomföra det teoretiska syftet med uppsatsen kommer hypoteser härledda ur existerande realistiska och konstruktivistiska teorier att tas fram. Med hjälp av hypoteserna förklaras hur olika aktörer i det internationella systemet förväntas agera inom en institutionell reform av en internationell organisation. Hypoteserna ska vara så pass allmängiltiga att de går att applicera på olika fall och då också ställas mot varandra för att kunna se vilken av teorierna som bäst kan förklara institutionell reform. Utifrån hypoteserna utvecklas även en analysram som ska styra analysen av empiriska undersökningar.

Uppsatsens empiriska syfte är att förklara en aktuell institutionell reform inom en internationell organisation.

För att genomföra det empiriska syftet kommer analysramen som utvecklats ur hypoteserna att användas för att undersöka vilken av teorierna, realism eller konstruktivism, som bäst kan förklara den institutionella reformen inom FN när MR-kommissionen lades ned och MR-rådet bildades.

¹⁶ Dunne & C. Schmidt (2001) s. 156

4. TEORIER OM INSTITUTIONELL REFORM

I det här kapitlet kommer jag att beskriva och diskutera hur realism och konstruktivism ser på institutionell reform. En annan viktig teoretisk inriktning inom studiet av internationella relationer bör inledningsvis också diskuteras, nämligen liberalismen.

Liberalismen ses som realismens historiska motståndare och består av flera inriktningar.¹⁷ Idag anses inriktningen *neo-liberal institutionalism* vara den viktigaste utmanaren till realismen och *neo-realismen*. Neo-liberal institutionalism anser att staten är den viktigaste aktören i det internationella systemet som är anarkistiskt. Stater väljer att samarbeta för att öka sina fördelar, men oroas samtidigt inte av andra staters fördelar av samarbetet. Stater överlåter makt till internationella organisationer om den kan öka deras möjlighet att fullfölja sina intressen. Institutionell reform sker då till följd av att stater gemensamt kan vinna på det, eftersom de har likartade intressen.

Det finns likheter mellan neo-liberal institutionalism och realismen/neo-realismen. Båda inriktningarna anser att det internationella systemet är anarkistiskt och fokuserar på hur stater, som den viktigaste aktören, ska kunna fullfölja sina intressen. Teoriernas åsikter går sedan isär kring hur lätt eller svårt det är.¹⁸

Neo-liberal institutionalism kommer på grund av likheterna inte vara med som en teoretisk inriktning i den här uppsatsen. Det betyder inte att liberalismen inte skulle ha en förklaring till det teoretiska problem som är uppsatsens fokus, men det är mer intressant att ställa de teorier som är mest olika mot varandra, i det här fallet realismen och konstruktivismen.

4.1 Realism och institutionell reform

Realistiska teori-inriktningar har tre faktorer gemensamt: Staten är den viktigaste aktören i den internationella och nationella politiken, statens viktigaste intresse är dess överlevnad och staten kan inte lita på att andra stater ska komma till dess undsättning om den skulle bli attackerad. Det är en följd av att det internationella systemet är anarkistiskt, eftersom det inte finns någon högre myndighet som styr över staterna.

Då statens viktigaste intresse är att säkra dess suveränitet och överlevnad, vill staten vara militärt stark så att den kan skydda sig från angrepp, vilket leder till att säkerhetsdilemman uppstår. Säkerhetsdilemma uppstår när en stat upprustar och andra stater är osäkra på intentionerna bakom det, vilket får följden att fler stater upprustar.¹⁹

¹⁷ Dunne (2001) s. 162-165

¹⁸ L. Lamy (2001) s. 188-193

¹⁹ Dunne & C. Schmidt (2001) s. 150-155

Realismen bygger på förförståelsen att alla stater är rationella genom att de strategiskt beräknar hur de bäst kan överleva i den anarkistiska världen. Ingen stat vill ligga sämre till än någon annan och stater kalkylerar därför hela tiden om hur de kan komma i en bättre maktposition i förhållande till varandra.²⁰ Den materiella strukturen i det internationella systemet och distributionen av makt mellan stater gör att de rationellt kan avgöra hur de bäst ska kunna få en bättre position i systemet.²¹

Strukturell realism (även kallad *neo-realism*) är en inriktning inom realismen. Strukturell realism hävdar att strukturen i det internationella systemet styr hur stater agerar. Statens makt baseras inte bara på dess militära resurser utan är en kombination av deras samlade resurser. Staters agerande förklaras utifrån deras position i det internationella systemet.

Strukturell realism brukar delas in i *defensiv* och *offensiv realism*. Den *defensiva realismen* anser att krig är dyrt att genomföra och är en följd av irrationella krafter i det internationella systemet, medan *offensiv realism* anser att andra staters agerande ska tolkas, utifrån om de är vänner eller fiender till staten. Offensiv realism anser att relativ makt i förhållande till andra stater är viktig och om en stormakt skulle nedrusta skulle det uppmåna andra stormakter att expandera. Konflikter är således oundvikliga enligt offensiva realister.²²

Institutionell reform förstås av realister som en följd av mäktiga staters vilja. Institutioner är enligt realister inte oberoende aktörer, utan de agerar enligt de mäktigaste staternas agenda. Institutioner kan inte heller påverka staters agerande i någon avgörande grad.²³

Enligt realister sker institutionell reform till följd av att mäktiga stater anser att de kan få ökad makt inom institutionen genom att reformera den. Institutionell reform kan även ske om mäktiga stater anser att deras suveränitet bättre skyddas om institutionen reformeras. En institutionell reform sker för att det ligger i de mäktiga staternas intresse. Intresset är alltid kopplat till hur staten bäst kan överleva i det internationella systemet och få så mycket makt som möjligt i det. Den kausala kedjan ser ut på följande sätt:

anarkistiskt internationellt system → stater → ökad makt / suveränitet → institutionell reform

Stater väljer ofta att samarbeta inom institutioner, men samarbetet har sina begränsningar då statens

²⁰ Mearsheimer (1994-1995) s. 11

²¹ Mearsheimer (1995) s. 91

²² L. Lamy (2001) s. 185-188

²³ Mearsheimer (1994-1995) s. 7

viktigaste intresse alltid kommer att vara att säkra och stärka sin säkerhetspolitiska ställning.²⁴ Samarbete försvåras också av att staten vill att de fördelar och begränsningar som ett samarbete innebär ska vara fördelat på ett sådant sätt att det alltid blir mest fördelaktigt för den egna staten: *"Institutions reflect state calculations of self-interest based primarily on concerns about relative power; as a result, institutional outcomes invariably reflect the balance of power."*²⁵ Stormakter kan med hjälp av institutioner förstärka eller bibehålla sin maktställning i förhållande till de andra staterna.²⁶

4.2 Konstruktivism och institutionell reform

Konstruktivismen är en relativt ung teoribildning som kommit att utmana realismen genom dess fokus på hur staters agerande inte endast formas av materiella faktorer utan även av normer och idéer som ligger till grund för vilka intressen och identiteter som politiska aktörer anammar.²⁷ *"Rather than taking actors and interests as given, constructivist approaches problematize them, treating them as the objects of analysis."*²⁸ Konstruktivismen kritiserar realismens, enligt dem, förenklade sätt att se på hur staters intressen skapas.

Tidiga konstruktivistiska undersökningar visade hur den sociala strukturen påverkar stater. En av undersökningarna pekade på att det var internationella normer och vad som internationellt anses vara lämpligt beteende som formade staternas intresse.²⁹ Normerna spreds av NGO:s eller internationella organisationer vidare till staterna.³⁰

Personer, internationella organisationer, icke-statliga organisationer och stater som genom lobbyarbete och påverkansarbete får andra stater och internationella aktörer att anamma olika normer kallas i senare konstruktivistiska undersökningar för normentreprenörer.³¹ Normentreprenörerna är exempelvis, inom området mänskliga rättigheter, icke-statliga organisationer som Human Rights Watch.

Internationella organisationer är också viktiga normentreprenörer, men de har ofta flera uppdrag, som ibland står i konflikt med varandra.³² Internationella organisationers roll i det internationella systemet har undersökts av Michael Barnett och Martha Finnemore. De hävdar att internationella

²⁴ Ibid s. 9

²⁵ Mearsheimer (1995) s. 82

²⁶ Ibid. s. 82

²⁷ Finnemore & Sikkink (2001) s. 393

²⁸ Finnemore (1996) s. 3-4

²⁹ Ibid.

³⁰ Ibid. se t.ex. s. 137

³¹ Finnemore & Sikkink (1998) s. 893

³² Ibid. s. 899

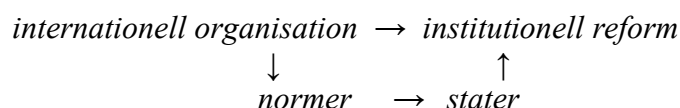
organisationer bäst förstås om de studeras som byråkratier,³³ vilket möjliggör studiet av dem som autonoma aktörer. Som byråkratier är deras viktigaste roll att skapa och upprätthålla regler, och det är med reglerna de utövar makt.

Regler definieras på följande sätt: *"Rules are explicit or implicit norms, regulations, and expectations that define and order the social world and the actors in it. Bureaucrasies are collections of rules that define complex social tasks and establish a division of labour to accomplish them."*³⁴ Reglerna formar vad byråkraterna inom organisationen ser som problem samt vem de anser ska lösa dem.

Byråkraterna tolkar ofta problemen på ett sätt som resulterar i att organisationen behöver lösa dem på egen hand och således växer i storlek eller i mandat.³⁵ Internationella organisationer utvecklar en byråkratisk kultur som gör endast vissa beslut möjliga till följd av de normer och rutiner som utvecklas.³⁶

Internationella organisationer har en auktoritet som är frikopplad från stater, eftersom internationella organisationer ofta har breda mandat som kräver tolkning.³⁷ De internationella organisationernas auktoritet upprätthålls genom att de kan peka på deras opartiskhet, moral och expertis.³⁸ Det är nästan omöjligt för internationella organisationer att vara opartiska³⁹ och de kan också agera rent kontraproduktivt mot de normer och regler som borde styra deras arbete samt agera på andra sätt än stater avsett.⁴⁰

Som autonoma aktörer i det internationella systemet, kan de internationella organisationerna initiera institutionell reform genom att t.ex. sprida nya normer som får stater att ändra sina preferenser. De kan även agera i fall där stater inte har några särskilda preferenser eller låta bli att utföra uppdrag som ålagts dem. De kan också initiera förändringar som inte ligger i staters intressen men med hjälp av att alliera sig med NGO:s eller andra stater tvinga fram en institutionell reform.⁴¹ Den kausala kedjan ser ut som följande:

³³ Barnett & Finnemore (2004) s. 7

³⁴ Ibid. s. 18

³⁵ Ibid.

³⁶ Ibid. s. 9

³⁷ Ibid. s. 5

³⁸ Ibid. s. 23

³⁹ Ibid. s. 21

⁴⁰ Ibid. s. 10-11, 35

⁴¹ Ibid. s. 27-28

Om internationella organisationers agerande endast skulle räknas som autonomt i de fall de agerade mot stormakters uttalade intressen, skulle det inte finnas många tillfällen då internationella organisationer var autonoma aktörer. Det viktiga är att förstå internationella organisationers autonomi som en påverkansfaktor för innehållet i olika reformer samt att de kan agera på andra sätt än så som mäktiga stater bestämt.⁴² Normer som en del av strukturen i det internationella systemet kan således påverka både internationella organisationer och stater och genom dessa leda till institutionell reform.

4.3 Sammanfattning: realism och konstruktivism

Nedan presenteras de utmärkande dragen för realismen och konstruktivismen i en kort sammanfattning för att illustrera skillnaderna mellan teorierna.

4.3.1 Varför förekommer institutionella reformer?

Realismen förutsätter att det är mäktiga stater som ligger bakom institutionell reformer inom internationella organisationer. Ett historiskt exempel på en institutionell reform som realism är bra på att förklara är nedläggningen av Nationernas Förbund (NF) och bildandet av Förenta Nationerna (FN). NF sågs som ett misslyckande då den inte lyckades stoppa det andra världskriget. Istället blev det vinnarna i det andra världskriget som genom bildandet av FN-stadgan 1945 garanterade sig permanenta platser och vetorätt i säkerhetsrådet. Genom detta arrangemang kunde mäktiga stater försäkra sig inflytande i världen kopplat till frågor som rörde internationell fred och säkerhet genom FN.⁴³

Ett exempel på en institutionell reform som inte drevs på av mäktiga stater men som trots det skedde, var FN:s flyktingkommissariats (UNHCR) utökade mandat, som från början var begränsat. Det ursprungliga mandatet gav UNHCR möjlighet att hjälpa flyktingar inom Europa och endast flyktingströmmar som uppkommit innan 1951. Då UNHCR:s auktoritet var baserat på humanitära principer och en etik som förespråkade att alla människor har rätt till skydd utökades UNHCR:s mandat systematiskt av byråkrater, stater och andra aktörer som tolkade mandatet bredare än dess ursprungliga betydelse. Det ledde på sikt till att också mer skeptiska stater godtog förändringen av mandatets betydelse till att slutligen gälla alla flyktingströmmar, oberoende av plats och tidpunkt.⁴⁴

Exemplet om UNHCR:s utökade mandat illustrerar hur konstruktivismen förklarar en institutionell reform. Enligt konstruktivismen kan andra aktörer än mäktiga stater, som till exempel stater, internationella organisationer och NGO:s, spela en viktig roll vid institutionella reformer.

⁴² Ibid. s. 10

⁴³ Pease (2002) s. 48-49

⁴⁴ Barnett & Finnemore (2004) s. 160-161

4.3.2 Hur formas staters och internationella aktörers intresse?

Realismen definierar de mäktiga staternas intresse utifrån att de vill säkra eller stärka sin maktställning och suveränitet genom en reformerad institution medan konstruktivismen ser staterna och strukturen i det internationella systemet som ömsesidigt konstituerande och istället anser att en institutionell reform sker för att normer blivit accepterade i det internationella systemet. Aktörer som anammar normerna blir normentreprenörer som gör institutionella reformer möjliga. Om normer fått genomslag i det internationella systemet bör normerna även återfinnas hos mäktiga stater.

Trots att skillnaderna mellan realismen och konstruktivismen är flera, kan det ändå vara svårt att avgöra vilken teori som bäst kan förklara en institutionell reform, där målet är att stärka en norm. Anledningen till det är att mäktiga stater är medvetna om att normer finns och således även talar om dem som att de finns – stater kan använda sig av en retorik som stöder normen men i verkligheten bryta mot den. För att kunna lösa problematiken måste de mäktiga staternas efterlevnad av normen, som ska stärkas genom reformen, undersökas mer generellt. Syftet med det är att avgöra om staten agerade efter sina intressen så som realismen definierar dem, eller om den agerade som den gjorde för att den mäktiga staten ville stärka normen i fråga. Den här problematiken kommer ytterligare diskuteras och belysas senare i uppsatsen.

4.4 Institutionell reform inom internationella organisationer

Nu kommer hypoteser utvecklas som visar hur teorierna, realism och konstruktivism, förutspår att en institutionell reform sker. Reformprocessen delas in i tre faser, för att realismen och konstruktivismen ska kunna utsättas för en rättvis prövning mot varandra. Det är nämligen möjligt att realismen bättre kan förklara vissa delar av reformen medan konstruktivismen bättre kan förklara andra delar. Uppdelning i faser gör det lättare att dra slutsatser om vilken av teorierna som bäst kan förklara specifika delar av en institutionell reform.

Reformprocessen delas in i tre faser, som kallas:

1. Före reformens initiering.
2. Reformförslaget initieras.
3. Officiellt beslut fattas om den nya/reformerade institutionens utformning.

Den första fasen pekar ut vilken eller vilka aktörer som förespråkade en institutionell reform och skälen till det. Den första fasen är viktig för att fånga in bakgrunden till reformen. Den andra fasen visar vilken aktör som lade fram reformförslaget som blev startskottet på den institutionella

reformen. Den andra fasen är viktig då en reform som inte stöds av mäktiga stater inte borde bli verklighet enligt realismen. Inom den tredje fasen sker förhandlingarna som slutligen leder fram till den institutionella reformen. Det är först i slutet av fas tre som det går att se vilka konkreta förändringar som skett inom institutionen.

Hypoteser härledda ur realismen och konstruktivismen tas fram inom respektive fas.⁴⁵ I samband med hypoteserna presenteras indikatorer som förstärker respektive försvagar hypoteserna. Slutligen kommer kriterier för slutsatsdragning att tas fram som slår fast när hypoteserna är verifierade och när de är falsifierade.

Innan hypoteserna utvecklas bör en avgränsning göras gällande vilka aktörer som är med i hypoteserna. Realismen förutsätter att det är mäktiga stater som ligger bakom institutionella reformer, medan konstruktivismen anser att även andra stater, internationella organisationer och NGO:s kan vara viktiga. För att kunna jämföra teorierna kommer endast mäktiga stater, internationella organisationer och NGO:s vara med i analysen. Det kan verka som om det är till realismens fördel, men om normerna som konstruktivismen lägger fokus på har haft genomslag i det internationella systemet borde de även återfinnas hos de mäktiga staterna. Ett urval av stater måste också göras för att uppsatsen annars skulle bli för stor.

Fas 1 Före reformens initiering

Realismen förutsätter att mäktiga stater vill att en reform sker om de anser sig ha för lite makt inom institutionen, eller tror att en reformerad eller ny institution bättre skulle gagna deras intressen. Antingen i form av att ge staten mer makt i den eller ökad suveränitet i förhållande till institutionen.⁴⁶ Om realismen bäst kan förklara fas ett är ett krav att mäktiga stater tydligt visat att de är missnöjda med institutionen.

Konstruktivismen förklarar bäst fas ett om de mäktiga staterna kritiserat den existerande institutionen för dess oförmåga att skydda normen. Det är möjligt att stater hänvisar till normers existens, trots att deras motiv är att öka deras makt i den reformerade institutionen. Att hänvisa till normers existens räcker därför inte för att konstruktivismen bäst ska kunna förklara fas ett av reformen.

För att kunna avgöra om de mäktiga staterna kritiserat institutionen till följd av deras egenintresse

⁴⁵ Hypoteser utvecklade ur realismen har bokstaven R framför sig och hypoteser utvecklade ur konstruktivismen bokstaven K.

⁴⁶ Hädanefter när mäktiga staters intresse eller egenintresse diskuteras i förhållande till realismen, är det definierat som mäktiga staters önskan om att få mer makt eller öka deras suveränitet.

eller för att de verkligen vill stärka normen genom en reform, ska uttalanden av NGO:s och eventuella uttalanden av den internationella organisationen även tas med i analysen. Om den internationella organisationen hänvisat till att det finns problem i institutionen som är en följd av försök att försvaga en norm, så stärks konstruktivismens förklaringsmöjlighet om de mäktiga staterna definierat problemet på samma sätt som den internationella organisationen. De mäktiga staternas agerande inom den existerande institutionen ska också analyseras för att kunna studera staternas normefterlevnad inom den.

Hypotes R1: En institutionell reform föregås av starkt missnöje bland mäktiga stater på grund av bristande inflytande.

Indikatorer som stöder hypotesen R1 är om de mäktiga staterna visat missnöje med institutionen, vilket beror på att de är missnöjda med hur mycket makt de haft inom den, eller om de anser att institutionen kränker deras suveränitet. Exempelvis om de mäktiga staterna fått kritik för att de inte efterlevt normen eller om de inte är garanterade en plats inom institutionen kan det vara orsaker till att en mäktig stat önskar se en reform. Om de mäktiga staterna istället vill försvaga institutionen kan det bero på att de, om de blivit kritiserade i den, vill se till att det inte sker igen i framtiden.

Indikatorer som försvagar hypotesen R1 är om de mäktiga staterna är nöjda med hur institutionen fungerar och inte kritiserar den. En annan indikator som försvagar hypotesen är om staterna vill att institutionen ska stärkas för att de vill stärka normen och inte i första hand förbättra sin egen ställning inom institutionen.

Hypotes K1: En institutionell reform föregås av missnöje bland mäktiga stater, den internationella organisationen och NGO:s på grund av dess oförmåga att skydda normen.

Indikatorer som stöder hypotesen K1 är om både den internationella organisationen och NGO:s anser att institutionen misslyckats i sin uppgift att skydda normen och de mäktiga staterna också pekat på att de tycker att det är ett problem. För att kunna avgöra om de mäktiga staterna verkligen vill stärka normen och inte bara använder sig av retorik för att stärka sin egen ställning genom en reform, kommer NGO:s uttalanden om staternas agerande att undersökas.

Indikatorer som försvagar hypotesen K1 är om varken NGO:s, den internationella organisationen eller mäktiga stater anser att något är fel med institutionen. En annan indikator som försvagar hypotesen är om NGO:s och den internationella organisationen anser att normen kränks av institutionens agerande, men de mäktiga staterna tydligt är emot en reformdiskussion.

Konstruktivister tror nämligen inte att institutionella reformer går att genomföra om mäktiga stater öppet är emot dem.

Fas 2 Reformförslaget initieras

Missnöje med en institution leder inte automatiskt till att en reformprocess dras igång. Någon måste lägga fram ett konkret förslag.

Reformförslaget kan läggas fram av stater eller av en hög representant inom en internationell organisation. Om den internationella organisationen initierar reformen kan de mäktiga staternas agerande undersökas efter att reformförslaget lagts fram för att se om förslaget låg i linje med de mäktiga staternas intresse, för att på så sätt undersöka om realismen bäst kan förklara händelseförloppet. Ett annat alternativ är att förslaget som läggs fram redan är i linje med de mäktiga staternas önskemål, då de mäktiga staterna redan tidigare artikulerat att de vill se en reform.

En konstruktivistisk förklaring till samma händelseförlopp är att det är normer som påverkat stater eller den internationella organisationen att lägga fram reformförslaget. Internationella organisationer kan agera som autonoma aktörer i situationer där det inte finns direkt motstånd från mäktiga stater, och framför allt om den internationella organisationen anser att reformen ligger i linje med dess uppgift som normentreprenör. Organisationen kan hävda att om inte en reform sker, skulle organisationens legitimitet vara i fara, då institutionen skadar organisationen som den fungerar idag om den misslyckats skydda normen som den skapades till att försvara.

Konstruktivismen anser, precis som realismen, att reformer inte går att genomdriva om de har mäktiga staters direkta motstånd. Därför är en förutsättning för att reformprocessen ska komma igång att de mäktiga staterna inte aktivt motarbetar reformen. Av den anledningen är det viktigt att också i fas två undersöka om de mäktiga staterna stödde reformförslaget för att de var positiva till att stärka normen, eller om de ville öka sin makt. Det kommer att göras med hjälp av att ha med NGO:s uttalanden om de mäktiga staternas agerande i analysen.

Hypotes R2: En institutionell reform initieras eller stöds av mäktiga stater om de anser reformen leda till mer makt för dem inom den reformerade/nya institutionen.

Indikatorer som stöder hypotesen R2 är om en mäktig stat lägger fram reformförslaget eller om det förslag som en hög representant inom den internationella organisationen lägger fram är i linje med de mäktiga staternas intresse. För att kunna avgöra om förslaget är i deras intresse ska de mäktiga

staternas kommentarer efter att förslaget lades fram undersökas.

Indikatorer som försvagar hypotesen R2 är om reformförslaget läggs fram av en hög representant för en internationell organisation och är emot de mäktiga staternas uttalade intresse. Om så är fallet borde inte reformen bli verklighet. Indikatorer som också försvagar hypotesen är om de mäktiga staternas motiv till att stöda förslaget är ökad normefterlevnad.

Hypotes K2: En institutionell reform initieras av en internationell organisation eller en mäktig stat om den tror att reformering leder till ökat skydd för normen.

Indikatorer som stöder hypotesen K2 är om förslaget läggs fram av en hög representant inom den internationella organisationen eller av en mäktig stat och förslaget som läggs fram kommer att stärka normen. För att kunna avgöra om reformförslaget kommer att stärka normen, kommer även NGO:s uttalanden om förslaget analyseras.

Indikatorer som försvagar hypotesen K2 är om förslaget läggs fram av en hög representant inom den internationella organisationen och de mäktiga staterna öppet motarbetar reformförslaget. Andra indikatorer som försvagar hypotesen är om förslaget som läggs fram inte kommer att stärka normen. För att kunna avgöra om förslaget kommer att stärka normen kommer även NGO:s uttalanden om förslaget analyseras.

Fas 3 Officiellt beslut fattas om den nya/reformerade institutionens utformning

Reformbeslutet sker på olika sätt inom olika internationella organisationer. När ett konkret reformförslag presenterats kan det vara flera beslut som behöver tas innan reformen är i hamn. Det första beslutet är ofta ett övergripande beslut om att reformdiskussioner ska inledas och följs av konsultationer mellan stater kring hur den nya institutionen ska vara utformad. Diskussionerna sker ofta bakom stängda dörrar och det kan därför vara svårt att få fram detaljerad information om dem. Resultaten från konsultationerna mellan staterna kommenteras ofta av dem först när det officiella beslutet röstas om och den informationen går oftare att få fram.

Realismen förutsätter att när institutionella reformer är slutförda ska maktbalansen inom den nya institutionen spegla maktbalansen inom det internationella systemet. De mäktiga staterna ska ha samma kontroll inom den nya institutionen som de skulle ha i det internationella systemet om institutionen inte fanns. På grund av det hamnar mycket fokus i reformdiskussionerna på vilka regler som ska gälla kring omröstning och beslutsfattande inom den nya institutionen. Realismen förutsätter att de mäktiga staterna bör skapa nya regler så att deras intressen blir säkrade,

exempelvis så de får garanterad plats i den reformerade institutionen eller vetoregler som gör att de kan stoppa beslut som skulle innebära att de blev kritiserade.

Om konstruktivismen bäst kan förklara fas tre av reformen bör reformdiskussionerna handla om hur den nya institutionen bäst ska kunna förstärka normen som den nya eller reformerade institutionen syftar till att bli bättre på att skydda. Om mäktiga staters intresse är att skapa bättre regler för att skydda normen bör deras agerande inom reformprocessen ligga i linje med de rekommendationer som NGO:s gett, då de är särskilt insatta i hur normer bäst skyddas.

En aspekt som går att studera för att se om det är realismen eller konstruktivismen som bäst kan förklara de mäktiga staternas intresse är hur villiga staterna är att begränsa och ändra på sitt eget beteende för att skydda normen, alltså hur mycket kontroll över den nya institutionen de är villiga att släppa för att förbättra skyddet av normen.

Hypotes R3: En reformerad institution garanterar mäktiga staters inflytande i den.

Indikatorer som stöder hypotesen R3 är om reglerna inom den nya institutionen ger de mäktiga staterna garanterat medlemskap och reglerna är sådana att de mäktiga staterna kan undgå kritik om de kränker normen. Andra indikatorer som stöder hypotesen är om de mäktiga staterna är nöjda även om de inte är garanterade plats i den nya institutionen, om den är uppbyggd så att de mäktiga staterna kan utöva inflytande över andra stater som kan se till att deras intressen uppfylls.

Indikatorer som försvagar hypotesen R3 är om de mäktiga staterna öppet är missnöjda med utformningen av den nya institutionen på grund av regler som ger dem bristande inflytande. Andra indikatorer som försvagar hypotesen är om de mäktiga staterna är nöjda med den nya institutionen, men det beror på att den nya institutionen är bättre på att skydda normen än den tidigare institutionen, och det är på bekostnad av de mäktiga staternas inflytande i den.

Hypotes K3: En reformerad institution har bättre förutsättningar att skydda normen.

Indikatorer som stöder hypotesen K3 är om resultatet av reformdiskussionerna ligger nära de förslag som den internationella organisationen och NGO:s lagt fram. Under reformdiskussionerna har de mäktiga staterna agerat för att skydda normen. Då det efter att reformbeslutet tagits, är omöjligt att avgöra om den nya institutionen kommer att skydda mänskliga rättigheter bättre (eftersom det är för tidigt att se hur den nya institutionen kommer fungera i praktiken), är det viktigt att de största stridsfrågorna inom reformen blivit lösta till normens fördel.

Indikatorer som försvagar hypotesen K3 är om NGO:s under reformdiskussionerna öppet kritiserar de mäktiga staterna för deras agerande och om resultatet av reformen inte är bättre än dess föregångare (de största stridsfrågorna har inte lösts till normens fördel). Hypotesen försvagas också om mäktiga stater röstar mot dess bildande. Normer tycks alltså inte gå före mäktiga staters egenintresse.

4.5 Kriterier för slutsatsdragning

Eftersom det finns indikatorer som både stöder och försvagar hypoteserna är det viktigt att kriterier utvecklas för när en hypotes är verifierad respektive falsifierad. Vid analysen av varje fas kommer de olika indikatorerna att letas upp i händelseförloppet och graderas enligt en skala av *inget*, *svagt* eller *starkt stöd*. För att en indikator ska få *svagt stöd* krävs det att minst en aktör agerar som indikatorn förutsäger och för att få *starkt stöd* krävs det att fler än hälften av aktörerna agerat så som indikatorn förutsäger.

I vissa situationer kommer det vara svårt att avgöra vilka indikatorer som fått stöd eftersom de mäktiga staternas motiv till deras agerande kan vara oklara. I metodkapitlet kommer problemet diskuteras ytterligare.

En annan situation som kan uppstå är om alla aktörerna visar sitt stöd för en indikator, exempelvis ”*förslaget kommer att stärka normen*”, men aktörerna är eniga i att förslaget kunde ha varit ännu bättre på att stärka normen. I de fallen kommer indikatorn få *svagt stöd* istället för *starkt stöd*, då aktörerna gett indikatorn stöd, men stödet uttalat inte är starkt, trots att det finns.

Eftersom det finns olika mängder indikatorer som stöder respektive försvagar hypoteserna utvecklas en metod som gör det möjligt att jämföra stödet de olika hypoteserna fått. När information samlats in om alla indikatorerna som stöder respektive försvagar en hypotes kommer stödet för indikatorerna som stöder en hypotes att värdesättas så att *inget stöd* ger 0 poäng, *svagt stöd* ger 1 poäng och *starkt stöd* ger 2 poäng. Sedan räknas poängen ihop för indikatorerna som stöder en hypotes och delas sedan med antalet indikatorer för att få fram en siffra för hur starkt stöd som stödet för en hypotes fått (siffran kommer vara mellan 0-2). Detta subtraheras sedan med resultatet av samma ihopräkning av poäng för stödet till de indikatorer som försvagar samma hypotes (denna siffra blir också mellan 0-2). På det sättet fås en siffra fram som varierar mellan -2 och 2.

En hypotes är verifierad om siffran som fås fram i den tidigare uträkningen är minst 1,5 och om det bland indikatorerna som stöder den finns minst en indikator som fått starkt stöd och ingen indikator

som försvagar hypotesen fått starkt stöd. En hypotes är på samma vis falsifierad om den tidigare uträkningen ger högst -1,5 och det bland indikatorerna finns minst en indikator som försvagar hypotesen som fått starkt stöd och ingen indikator som stöder hypotesen fått starkt stöd.

När avgörandet görs om vilken teori som bäst kan förklara en fas av reformen kommer siffran som fått fram vid ihopräkningen ovan vara avgörande för vilken teori som bäst kan förklara faserna, i de fall hypoteserna varken verifierats eller falsifierats. Då är det den teori som fått den högre siffran som bäst kan förklara fasen.

Avslutningsvis, för att kunna avgöra vilken teori som bäst kan förklara den institutionella reformen i sin helhet, ges något större vikt till den tredje fasen, då det är resultatet av alla konsultationer. Det är först då som det går att avgöra vad aktörerna ansåg om reformen i sin helhet. Det innebär att om en av hypoteserna blir verifierade i fas tre är det den teorin som hypotesen utvecklats ur som också bäst kan förklara reformprocessen. Det innebär inte att fas ett och två är oviktiga, men det är i fas tre som reformdiskussionerna ställs på sin spets och om då en hypotes lyckas bli verifierad, trots de höga kraven som ställs för verifiering, är det också den teori som bäst kan förklara reformen.

Exempel: *Konstruktivismens hypotes blir verifierad i fas tre, men realismens hypoteser har verifierats i både fas ett och två. Slutsats: konstruktivismen förklarar bäst reformen.*

Om ingen hypotes blir verifierad i fas tre och samma teoris hypoteser blivit verifierade i både fas ett och två är det den teorin som bäst förklarar reformen som helhet, då den teori som bäst förklarat fas tre inte blivit verifierad och således inte kan anses ge en fullgod förklaring till händelseförloppet.

Exempel: *Realismens hypoteser har blivit verifierade i fas ett och två men konstruktivismens hypotes kan bäst förklara fas tre, trots att teorin inte blivit verifierad. Slutsats: Realismen förklarar bäst reformen.*

Ett sista alternativ är om ingen hypotes blir verifierad i fas tre och olika teories hypoteser blivit verifierade i fas ett och två. Då förklarar den teori reformen som bäst förklarade fas tre, då teorin i det fallet har fått en hypotes verifierad och bäst kunnat förklara händelseförloppet i två faser.

Hypoteserna sammanfattas i en tabell på nästa sida.

Tabell 1: Sammanfattning av hypoteser:

	Realism	Konstruktivism
Fas 1: Före reformens initiering.	<i>En institutionell reform föregås av starkt missnöje bland mäktiga stater på grund av bristande inflytande.</i>	<i>En institutionell reform föregås av missnöje bland mäktiga stater, den internationella organisationen och NGO:s på grund av dess oförmåga att skydda normen.</i>
Fas 2: Reformförslaget initieras.	<i>En institutionell reform initieras eller stöds av mäktiga stater om de anser reformen leda till mer makt för dem inom den reformerade/nya institutionen.</i>	<i>En institutionell reform initieras av en internationell organisation eller en mäktig stat om den tror att reformering leder till ökat skydd för normen.</i>
Fas 3: Officiellt beslut fattas om den nya/reformerade institutionens utformning.	<i>En reformerad institution garanterar mäktiga staters inflytande i den.</i>	<i>En reformerad institution har bättre förutsättningar att skydda normen.</i>

5. BAKGRUND TILL FALLSTUDIE: BILDANDET AV MR-RÅDET

5.1 Val av fallstudie

Jag kommer att teoritesta konstruktivismen och realismen på ett aktuellt fall av institutionell reform inom FN. Det är relevant att fokusera på en institutionell reform inom FN då många av de accepterade normerna i det internationella systemet idag är normer som diskuterats och ofta slagits fast i olika resolutioner inom organisationen. En sådan norm är mänskliga rättigheter, där FN sedan dess bildande tagit fram förklaringar och konventioner på området och ställt stater till svars som kränkt de mänskliga rättigheterna. Förklaringarna och konventionerna arbetades fram inom Kommissionen för de mänskliga rättigheterna (MR-kommissionen), vilket var det organ som det Ekonomiska och sociala rådet (ECOSOC) tillsatte 1946 till följd av artikel 68 i FN-stadgan.⁴⁷ MR-kommissionen var FN:s huvudorgan för frågor rörande mänskliga rättigheter och hade en viktig uppgift som normskapare och normspridare. MR-kommissionen lades dock ner till följd av generalförsamlingens resolution 60/251 i mars 2006 om att bilda FN:s människorättsråd (MR-rådet) för att försöka komma till rätta med problemen som funnits inom MR-kommissionen.⁴⁸

Eftersom MR-kommissionens nedläggning och MR-rådets bildande var en av de första större reformerna inom FN, tror vissa forskare att den institutionella reformen kommer att få konsekvenser för hur reformer framöver sker inom organisationen.⁴⁹ Det var också den första reformen någonsin inom FN som innebar att ett existerande organ ersattes med ett annat.⁵⁰

Omständigheterna gör att detta fall av institutionell reform blir än mer intressant och relevant att testa realismen och konstruktivismen på. Det är tydligt att normen mänskliga rättigheter är mycket stark inom FN medan realismen som varit dominerande då FN skapades och till stor del fortfarande är det idag pekar på att det borde vara emot staters intresse att vilja stärka ett organ inom FN som har som mål att stärka normer. Att stärka en norm som mänskliga rättigheter innebär nämligen oftast att lämna över viss makt till en internationell organisation som sedan övervakar statens efterlevnad av de mänskliga rättigheterna, vilket kan ses som en inskränkning av statens suveränitet.

Nedan följer en kort historik om MR-kommissionen innan metodval och material diskuteras.

⁴⁷ Lempinen (2005) s. 12

⁴⁸ Alston (2006), kapitel 1

⁴⁹ Murthy (2007) s. 39

⁵⁰ Ibid. s. 45

5.2 Kommissionen för de mänskliga rättigheterna

I FN-stadgan bestämdes det att en kommission skulle bildas inom FN med syfte att främja de mänskliga rättigheterna. I FN-stadgan slogs det inte fast hur MR-kommissionen skulle vara organiserad eller vilken funktion den skulle ha utan det var upp till ECOSOC, som beslöt att MR-kommissionen skulle bestå av 18 medlemmar med geografisk spridning bland FN:s medlemsländer. Då fler stater blev medlemmar i FN till följd av att fler länder blev självständiga, steg också medlemsantalet inom MR-kommissionen för att kunna fortsätta hålla en jämn geografisk spridning. 1990 var medlemsantalet i MR-kommissionen uppe i 53 medlemmar.

Trots att medlemskapet inom MR-kommissionen skulle rotera, så att en tredjedel av medlemmarna byttes ut varje år, hade runt 70 stater ännu inte funnits representerade i MR-kommissionen år 2005. De permanenta medlemmarna i säkerhetsrådet var nästan alltid medlemmar i MR-kommissionen och ett av de få undantagen var när USA inte blev inröstade i MR-kommissionen år 2002.⁵¹

Under de första 20 åren av verksamhet bestod MR-kommissionens arbete främst av att ta fram deklARATIONER och konventioner då MR-kommissionen ansåg att den inte hade mandat att kritisera enskilda staters kränkningar av mänskliga rättigheter.⁵² År 1967 och 1970 skedde en förändring då ECOSOC godkände procedurerna 1235 och 1503, vilka innebar att MR-kommissionen fick mandat att undersöka grova kränkningar av mänskliga rättigheter och även ta emot klagomål om specifika kränkningar. Procedur 1503 modifierades år 2000 så att de länder som anklagades för människorättskränkningar även kom till allmänhetens kännedom.⁵³

MR-kommissionen införde även så kallade "*special procedures*" som innebar att landrapportörer eller arbetsgrupper tillsattes för de länder som MR-kommissionen ansåg att människorättskränkningar var särskilt grova i, vilket gjorde att MR-kommissionen kunde följa utvecklingen i dem kontinuerligt. 1980 tillsattes också den första tematiska arbetsgruppen på området "*enforced or involuntary dissapearances*" och sedan dess har både specialrapportörer och arbetsgrupper tillsatts för att studera olika kränkningar i världen, som t.ex. tortyr eller våld mot kvinnor.⁵⁴ MR-kommissionen stötte också, genom sina speciella procedurer, stater med teknisk assistans, utbildning och rådgivning gällande uppbyggnaden av regelverk i staten kring mänskliga rättigheter.⁵⁵

MR-kommissionen hade en årlig session på sex veckor och oftast deltog fler än 3000 individer från

⁵¹ Almeida (2005) s. 14 - 15

⁵² Lempinen (2005) s. 34-36

⁵³ Mertus (2005) s. 56-57

⁵⁴ Ibid. s. 59-64

⁵⁵ Lauren (2007) s. 323

FN:s medlemsländer samt olika NGO:s och intressegrupper. På de årliga sessionerna togs beslut om fler än 100 resolutioner som berörde mänskliga rättigheter i olika länder i världen. Vid behov hade MR-kommissionen även möten mellan de årliga sessionerna.⁵⁶

5.3 Problem med MR-kommissionen

MR-kommissionen lyckades åstadkomma mycket genom skapandet av normer och regelverk kring mänskliga rättigheter samt genom att uppmärksamma och kritisera stater för deras kränkningar av de mänskliga rättigheterna. Trots de positiva effekterna fanns det också problem.

Ett problem var den ständiga ökningen av arbetsuppgifter samtidigt som MR-kommissionen endast möttes sex veckor om året och hade snålt tilltagna resurser. MR-kommissionen växte också i storlek för att upprätthålla en rättvis geografisk spridning, vilket resulterade i ett mindre effektivt beslutsfattande.

Ett annat problem var vissa av medlemmarna i MR-kommissionen. ECOSOC röstade varje år om vilka stater som skulle bli medlemmar, men ofta lade de regionala blocken inom ECOSOC fram förslag på lika många kandidater till MR-kommissionen som platser.⁵⁷ De valdes sedan oftast in med acklamation. Även länder som var under utredning av MR-kommissionen kunde bli inröstade, då inga krav ställdes på medlemmarna i form av deras efterlevnad av de mänskliga rättigheterna.⁵⁸

Förutom att MR-kommissionen förlorade legitimitet genom att länder som själva kränkte mänskliga rättigheter satt representerade i den, ledde denna utveckling också till att färre resolutioner om särskilda länder togs upp. Det blev allt vanligare med så kallade "*no action*" resolutioner, där länder röstade tillsammans så att kritiska landresolutioner togs av bordet innan de tagits upp till diskussion under de årliga sessionerna. Tidigare hade det främst varit mäktiga stater som Kina, Ryssland och USA som undgått kritik genom att sätta press på andra stater att rösta på "*no action*", men nu kunde också mindre inflytelserika stater undgå kritik.⁵⁹

6. METOD OCH MATERIAL

I det här kapitlet diskuteras tidsmässiga avgränsningar, urval av aktörer samt material. Den aktuella reformprocessen delas också in i faser. Kapitlet avslutas med en diskussion om problemen med att undersöka motiv.

⁵⁶ Mertus (2005) s. 49

⁵⁷ Lauren (2007) s. 326

⁵⁸ Lempinen (2005) s. 28-30

⁵⁹ Lauren (2007) s. 327

6.1 Tidsmässiga avgränsningar

De flesta som har beskrivit den aktuella reformen börjar sin beskrivning vid framläggandet av High-Level Panel of Threats, Challenges and Changes (High-Level Panel) rapport i december 2004.⁶⁰ Behovet av reform och kritik av MR-kommissionen fanns redan tidigare, men det är omöjligt av tidsmässiga skäl inom ramen för en C/D-uppsats att kartlägga all denna kritik. Istället kommer analysen av reformprocessen inledas med High-Level Panels rapport. Från början var min avsikt att komplettera det med en analys av hur aktörerna som väljs ut under "*urval av aktörer*", agerade inom MR-kommissionen år 2001 och framåt samt vad de ansåg om MR-kommissionen.⁶¹ Efter att ha undersökt vilket material som finns att tillgå, har jag insett att det skulle bli en alltför omfattande uppgift. Istället har jag valt att basera min analys på andras beskrivningar av händelseförloppet 2001 fram tills december 2004. Problem med det kommer att diskuteras under rubriken "*material*".

Den 15 mars 2006 röstade generalförsamlingen om resolution 60/251 som slog fast hur MR-rådet ska fungera. Ett alternativ skulle vara att avsluta analysen av den institutionella reformen vid detta datum. Det är dock viktigt att ha med resultatet från generalförsamlingens första omröstning om vilka stater som fick medlemskap i det nya MR-rådet, eftersom MR-kommissionen blivit kritiserat för dess medlemmars människorättskränkningar. Valet av medlemmar till MR-rådet skedde den 9 maj 2006 och det är den sista delen av reformen som kommer att analyseras inom ramen för uppsatsen.

MR-rådet har nu varit verksamt i drygt två år. I juni 2007 antogs den så kallade "*The President's Text*" som slog fast hur MR-rådets "*universal periodic review*" (den nya granskningsmekanismen av FN:s samtliga medlemsstater i MR-rådet) skulle gå till. Dokumentet samlade också olika icke-bindande reformförslag om hur MR-rådet ska fungera i framtiden.⁶² Uppsatsen kommer inte att behandla framtagandet av styrdokumentet, utan ser det som en del av en framtida utvärdering av reformen.

6.2 Urval av aktörer

Aktörerna som är med i analysen har valts ut enligt de kriterier som presenterades i kapitel 4.4. Aktörerna är mäktiga stater, den internationella organisationen och NGO:s.

⁶⁰ Se t.ex. Murthy (2007) och Lauren (2007)

⁶¹ 2001 är ett relevant år att börja analysen då det var året då USA för första gången inte röstades in i MR-kommissionen.

⁶² FN-dokument: A/HRC/5/21

Mäktiga stater

De mäktiga stater, vars agerande jag studerar i reformprocessen, är USA, Kina och Ryssland. De tre staterna är permanenta medlemmar i säkerhetsrådet i FN. Efter kalla krigets slut anses USA vara den ensamma stormakten i det internationella systemet, men Ryssland och Kina har stort inflytande inom sina respektive regioner och många akademiska artiklar har skrivits som omnämnt dem som ”superpowers”.⁶³ Att endast USA, Ryssland och Kina tas med i undersökningen men inte Storbritannien och Frankrike (som också är permanenta medlemmar i säkerhetsrådet) är eftersom de europeiska länderna främst har inflytande genom EU och inte som enskilda stater.

Den internationella organisationen

Mitt valda fall är en institutionell reform inom FN. Den person som oftast representerar FN är dess generalsekreterare, det vill säga den dåvarande generalsekreteraren Kofi Annan. Det är också relevant att ha med FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter som är den högsta tjänstemannen (under generalsekreteraren) inom FN med uppgift att överse FN:s arbete kopplat till mänskliga rättigheter. Högkommissarien heter sedan 2004 Louise Arbour.⁶⁴

Generalförsamlingens ordförandes uttalanden kommer också att analyseras, då han ledde diskussionerna mellan staterna om reformförslagen och var FN:s representant i diskussionerna. Under analysperioden var det Jean Ping som var ordförande för generalförsamlingens 59:e session och Jan Eliasson som var ordförande för den 60:e sessionen.⁶⁵

NGO:s

Det är omöjligt att kartlägga vad samtliga NGO:s ansåg om reformen. Istället har jag valt ut två väl accepterade NGO:s, vars uttalanden ofta citeras i samband med MR-kommissionen och MR-rådets bildande. Dessa NGO:s deltog med sina namn i flera längre brev/uppmaningar till FN/medlemsstaterna under reformdiskussionerna och i breven får även andra NGO:s komma till tals. De NGO:s vars uttalanden jag kommer att beakta inom min analys är Amnesty International (Amnesty) och Human Rights Watch (HRW). Båda dessa NGO:s är respekterade internationellt. Amnesty anses vara den mest kända NGO:n som arbetar för de mänskliga rättigheterna.⁶⁶

6.3 Material

Ett sätt att samla in mitt material på skulle kunna vara att göra informantintervjuer med FN-representanter, representanter för de mäktiga staterna och NGO:s. Ett annat sätt är att studera olika

⁶³ Vid en sökning i Academic Search Elite för perioden 2000 – oktober 2007 får USA 179 träffar, Kina 58 och Ryssland 23 träffar på ordet ”superpower”.

⁶⁴ Högkommissarien för mänskliga rättigheter omnämns härnäst i uppsatsen som högkommissarien.

⁶⁵ Generalförsamlingens 60:e session är även kallad *World Summit*.

⁶⁶ Forsythe (2000) s. 163

dokument från tidsperioden och uttalanden gjorda under reformprocessen, eller en kombination av de två metoderna.

Jag har valt att endast studera dokument och uttalanden från tidsperioden. Det är viktigt för min analys att kunna fånga in vad de olika aktörerna ansåg vid de aktuella tidpunkterna under reformprocessen och det görs bäst genom att studera uttalanden från den aktuella tidsperioden. Genom den valda metoden garanterar jag också källornas samtidighet, då det finns en risk att intervjuer gjorda långt efter händelseförloppet innehåller eftertänksamtaliseringar eller minnesfel.⁶⁷

Analysen kommer att centrera kring FN-dokumenterna som låg till grund för reformen och de kommentarer som de mäktiga staterna gav i samband med att de olika FN-dokumenterna lades fram och diskuterades samt beslutades om. Till FN-dokumenterna hör också uttalanden av generalsekreteraren, högkommissarien samt generalförsamlingens ordförande som berör den aktuella reformen.

Materialet är inte tillräckligt omfattande för att dra slutsatser om realismen eller konstruktivismen bäst kan förklara reformen. Därför kommer FN-dokumenterna kompletteras med de mäktiga staternas officiella uttalanden på deras respektive hemsidor och policydokument om hur de ser på reformen (när sådana policydokument finns att tillgå). Materialet kommer ytterligare kompletteras med dokumenterade presskonferenser samt intervjuer som getts i media som finns på respektive staters officiella hemsidor. I fallet USA kompletteras materialet med utfrågningar av statens representanter. Utfrågningarna har utförts i realtid av medborgare över internet och finns sparade på USA:s officiella hemsida. Endast uttalanden av ländernas officiella representanter som t.ex. presidenter, utrikesministrar, deras talesmän eller FN-sändebud beaktas i analysen.

Det enda materialet som består av andrahandskällor är analysen av händelseförloppet 2001 fram tills december 2004. Det finns metodologiska problem med att använda sig av andrahandskällor, men de har jag försökt motarbeta genom att materialet är hämtat från väletablerade akademikers återgivning av händelseförloppet. Vissa av de källor som akademikerna har använt sig av har undersökts och beskrivningarna av händelseförloppet har jämförts med varandra.⁶⁸

Materialet som ska förklara NGO:s ståndpunkter, är uttalanden och rapporter som Amnesty och HRW publicerade om MR-kommissionen och MR-rådets bildande samt eventuella uttalanden om de mäktiga staternas agerande under reformprocessen.

⁶⁷ Esaiasson et al. (2003) s. 310-311

⁶⁸ Ibid. s. 303-316

6.4 Indelning av händelseförloppet i faser

Här nedan delas reformprocessen in i de tre faser som togs fram i kapitel 4.4. I samband med varje fas beskrivs respektive teoriers hypoteser och indikatorerna presenteras. Hypoteserna presenteras i en tabell och innehåller de förväntningar som de två teorierna har på den institutionella reformen. Tabellerna fungerar som min analysram och varje indikator kommer att graderas i en skala om *inget, svagt eller starkt stöd*.

Reformprocessen delas i teorikapitlet upp i tre faser. Den första fasen kallas *”före reformens initiering”*. Fasen kommer i analysen sträcka sig fram till Kofi Annans rapport *”In Larger Freedom”*, som inleder analysen av fas nummer två. Annans rapport var det första reformförslaget som förespråkade MR-kommissionens nedläggning. Fas 1 innehåller istället en övergripande beskrivning och analys av de mäktiga staternas agerande inom MR-kommissionen 2001 fram till publiceringen av High-Level Panels rapport och reformdiskussionerna som följde därefter. *Tidsperiod 2001 – 21 mars 2005.*

Tabell 2. Före reformens initiering, tidsperiod: 2001 – 21 mars 2005

<i>Fas 1: Hypoteser</i>	<i>Indikatorer som stöder respektive hypotes:</i>	<i>Indikatorer som försvagar respektive hypotes:</i>
<i>Realism: En institutionell reform föregås av starkt missnöje bland mäktiga stater på grund av bristande inflytande.</i>	<ul style="list-style-type: none">– USA, Ryssland och Kina är missnöjda, eftersom MR-kommissionen kränker deras suveränitet– USA, Ryssland och Kina är missnöjda, då de inte har en garanterad plats inom MR-kommissionen.	<ul style="list-style-type: none">– USA, Ryssland och Kina är nöjda med MR-kommissionen.– USA, Ryssland och Kina vill stärka MR-kommissionen för att de vill öka skyddet för mänskliga rättigheter i första hand.
<i>Konstruktivism: Hypotes K1: En institutionell reform föregås av missnöje bland mäktiga stater, den internationella organisationen och NGO:s på grund av dess oförmåga att skydda normen.</i>	<ul style="list-style-type: none">– Både FN, AI och HRW anser att MR-kommissionen misslyckats i sin uppgift att skydda mänskliga rättigheter .– USA, Ryssland och Kina anser att MR-kommissionen misslyckats i sin uppgift att skydda mänskliga rättigheter .	<ul style="list-style-type: none">– Varken FN, HRW, AI, USA, Ryssland eller Kina anser att något är fel med MR-kommissionen.– USA, Ryssland och Kina är öppet emot en reformdiskussion.

Den andra fasen ”reformförslaget initieras” tar sin början vid Annans rapport ”*In Larger Freedom*” och de diskussioner och förslag som drogs igång efter dess publicering. Fasen sträcker sig fram till FN:s generalförsamlings 60:e session och de beslut som fattades där vilka finns samlade i dokumentet ”*World Summit Outcome*”. Även uttalanden från två veckor efter World Summit tas med i analysen. Anledningen är att kommentarer av mäktiga stater, FN och NGO:s om resultatet av World Summit bör komma med i analysen av händelseförloppet i fas två. *Tidsperiod: 21 mars – 30 september 2005.*

Tabell 3. Reformförslaget initieras, tidsperiod: 21 mars – 30 september 2005

<i>Fas 2: Hypoteser</i>	<i>Indikatorer som stöder respektive hypotes:</i>	<i>Indikatorer som försvagar respektive hypotes:</i>
<i>Realism:</i> <i>En institutionell reform initieras eller stöds av mäktiga stater om de anser reformen leda till mer makt för dem inom den reformerade/nya institutionen.</i>	<ul style="list-style-type: none"> – USA, Ryssland eller Kina lägger fram reformförslaget. – Det förslag som FN lägger fram är i linje med USA, Ryssland och Kinas egenintresse. 	<ul style="list-style-type: none"> – Reformförslaget läggs fram av FN och är emot USA, Ryssland och Kinas uttalade intresse. – USA, Ryssland och Kinas motiv till att stöda förslaget är ökad normefterlevnad.
<i>Konstruktivism:</i> <i>En institutionell reform initieras av en internationell organisation eller en mäktig stat om den tror att reformering leder till ökat skydd för normen.</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Förslaget läggs fram av FN eller av USA, Ryssland eller Kina i syfte att stärka mänskliga rättigheter. – Förslaget kommer att stärka mänskliga rättigheter. 	<ul style="list-style-type: none"> – USA, Ryssland och Kina är öppet emot reformförslaget som FN lägger fram. – Förslaget kommer inte att stärka mänskliga rättigheter.

Den tredje fasen ”*officiellt beslut fattas om den nya/reformerade institutionens utformning*” tar sin början i oktober 2005 och sträcker sig fram till det första valet av medlemmar till MR-rådet. *Tidsperiod: 1 oktober 2005 – 9 maj 2006.*

Tabell 4. Officiellt beslut fattas om den nya/reformerade institutionens utformning, tidsperiod: 1 oktober 2005 – 9 maj 2006.

<i>Fas 3: Hypoteser</i>	<i>Indikatorer som stöder respektive hypotes:</i>	<i>Indikatorer som försvagar respektive hypotes:</i>
<i>Realism:</i> <i>En reformerad institution garanterar mäktiga staters inflytande i den.</i>	<ul style="list-style-type: none"> – MR-rådets regler ger USA, Ryssland och Kina garanterat medlemskap. – MR-rådets regler säkerställer att USA, Ryssland och Kina kan undgå kritik om de kränker mänskliga rättigheter. – USA, Ryssland och Kina kan utöva inflytande över andra stater som ser till att deras intressen blir uppfyllda inom MR-rådet. 	<ul style="list-style-type: none"> – USA, Ryssland och Kina är öppet missnöjda med MR-rådets utformning. – USA, Ryssland och Kina är nöjda med MR-rådet pga. dess goda skydd av mänskliga rättigheter, på bekostnad av deras inflytande i MR-rådet.
<i>Konstruktivism:</i> <i>En reformerad institution har bättre förutsättningar att skydda normen.</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Resultatet av reformdiskussionerna liknar de förslag som FN, AI och HRW lagt fram. – Under reformdiskussionerna har USA, Ryssland och Kina agerat för att stärka normen. – De största stridsfrågorna inom reformen har lösts till normens fördel. 	<ul style="list-style-type: none"> – HRW och AI kritiserar öppet USA, Ryssland och Kina för deras agerande i reformprocessen. – USA, Ryssland och Kina röstar emot reformförslaget. – De största stridsfrågorna inom reformen har inte lösts till normens fördel.

6.5 Att undersöka motiv

Ett problem som redan berörts, men som behöver diskuteras ytterligare, är hur de mäktiga staternas motiv ska kunna fångas. Agerade de mäktiga staterna som de gjorde för att de ville få mer makt i det internationella systemet (alternativt öka deras suveränitet), eller för att skydda den aktuella normen? För att kunna avgöra det måste motivindikatorer letas upp och värderas.

Det största problemet med att studera motiv är ”*att motiv inte kan observeras direkt utan endast är*

mentala processer inom en aktör”.⁶⁹ Det hänger också ihop med problemet att motiveringar inte är detsamma som motiv. Det svåra är på vilka grunder som det avgörs om det som aktörerna (i detta fall USA, Ryssland och Kina) uppger som sina motiveringar till beslut också kan anses vara deras motiv.

I de fall som det måste fastställas rör det sig om två olika förhandsdefinierade motiv som ställs mot varandra, det vill säga om staters agerande skett till följd av egenintresse eller för att skydda normen. Problemet med att använda sig av förhandsdefinierade motiv handlar om möjligheten att fler motiv än de som valts ut hittas i materialet.⁷⁰ Då syftet med uppsatsen är att testa två teories förklaringskraft, ser jag inte det som ett problem om fler motiv hittas, då det viktiga är att se vilken av de två teorierna som bäst kan förklara reformen. För att tydliggöra vilka val jag gjort när jag sorterat vissa uttalanden till den ena eller andra teorin, kommer jag att belysa valen med citat.

För att kunna avgöra vilket motiv som de mäktiga staterna⁷¹ har för sitt agerande måste motivindikatorer samlas in. En sådan motivindikator är de motiveringar som aktörerna själva anger som anledning till sitt handlande.⁷² En annan motivindikator är aktörernas agerande. Exempelvis om det är så att en mäktig stat säger sig förespråka mänskliga rättigheter men ändå systematiskt kränker normen i sitt eget land, går det att ifrågasätta om statens motivering stämmer eller om motivet till uttalandet är att försöka undgå kritik. Av den anledningen är det viktigt att ha med NGO:s som aktörer då deras kommentarer kan peka på andra motiv till de mäktiga staternas agerande än de som staterna själva anger.

Det svåra är att avgöra vilket motiv som är avgörande för de mäktiga staterna agerande. Det görs genom att värdera motivindikatorerna och se om de pekar på att ett givet motiv funnits med vid beslutsfattandet.⁷³ Därefter viktas motiven mot varandra och därigenom avgörs vilket som är det viktigaste motivet. Här förlitar jag mig på det som jag hittar i de uttalanden som staterna, FN-representanterna och NGO:s själva har gjort.⁷⁴

⁶⁹ Ibid. s. 319

⁷⁰ Ibid. s. 321-325

⁷¹ Observera att det inte går att studera en stat som en aktör med motiv, utan istället representeras de mäktiga staterna av de aktörer som valts ut under rubriken 6.3 Material.

⁷² Esaiasson et al. (2003) s. 324

⁷³ Ibid. s. 327

⁷⁴ Ibid. s. 330-331

7. RESULTATREDOVISNING

I resultatredovisningen presenteras varje fas separat och inleds med en redogörelse av händelseförloppet inom fasen samt en diskussion om vilka indikatorer som återfinns och stöder respektive teori. Faserna avslutas med en sammanfattning av resultaten i en tabell och en analys av det som varit svårtolkat i händelseförloppet. Kapitlet avslutas med en tabell och analysdel i vilken det bedöms om realism eller konstruktivism bäst förklarar reformen.

7.1 Fas 1: Före reformens initiering

I fas 1, *år 2001 – 21 mars 2005*, undersöks vilka aktörer som diskuterade behovet av reform innan det konkreta reformförslaget lades fram och vad aktörerna ansåg var problemen med institutionen.

Händelseförloppet 2001 - dec 2004

Ett problem som diskuterades mycket under åren 2001 – 2004 var frågan om vem som hade rätt att vara medlem i MR-kommissionen. 2001 protesterade NGO:s då bl.a. Sudan och Sierra Leone blev invalda i MR-kommissionen och HRW anklagade staterna för att se till att bli invalda i MR-kommissionen för att undvika kritik.⁷⁵ Samma år blev USA för första gången inte invalda i MR-kommissionen vilket ledde USA till att ifrågasätta vilka kriterier som stater valdes in på. Året efter blev USA åter inröstade.⁷⁶ Här får indikatorn, att USA är missnöjda då landet inte har en garanterad plats inom MR-kommissionen stöd.

2003 blev MR-kommissionen hårt kritiserat då Libyen valdes till ordförande. Libyens kandidatur ledde till en omröstning, vilket var mycket ovanligt, men landet valdes in trots protester från NGO:s och vissa västerländska stater.⁷⁷ 2004 tågade den amerikanska delegationen ut i protest för att visa sin kritik mot acceptandet av Sudan som medlem. Samma år uttalade USA kritik mot MR-kommissionen och insisterade att endast "*riktiga demokratier*" hade rätt att bli invalda i MR-kommissionen.⁷⁸ Här förefaller indikatorn att USA anser att MR-kommissionen misslyckats i sin uppgift att skydda mänskliga rättigheter, få stöd.

Ett annat problem, som blev allt vanligare, var användandet av "*no action*" resolutioner. Tidigare hade det främst varit mäktiga stater som Kina, Ryssland och USA som undgått kritik genom att sätta press på andra stater att rösta på "*no action*", men det blev vanligare att också andra stater undgick kritik.⁷⁹ Efter terrorattackerna mot USA den 11:e september 2001 blev det vanligare att brott mot mänskliga rättigheter inte diskuterades inom MR-kommissionen med hänvisningar till att

⁷⁵ Lauren (2007) s. 326-328

⁷⁶ Alston (2006), kapitel 3

⁷⁷ Ibid. samt Lauren (2007) s. 328

⁷⁸ Alston (2006), kapitel 3, citationstecknen är med i Alstons text.

⁷⁹ Lauren (2007) s. 327

de som fått sina mänskliga rättigheter kränkta var terrorister.⁸⁰

Ett ovanligt fall då MR-kommissionen antog resolutioner mot en permanent medlem av säkerhetsrådet skedde åren 2000-2001 då situationen i Tjetjenien diskuterades. Två resolutioner antogs, varav den ena uppmanade Ryssland bl.a. att tillsätta en oberoende utredning om kränkningar av mänskliga rättigheter i området. Senare försök att lyfta situationen i Tjetjenien i MR-kommissionen misslyckades.⁸¹ Således får indikatorn att Ryssland är missnöjd med MR-kommissionen för att den kränkt dess suveränitet stöd (eftersom kritik mot landet lyckades lyftas inom MR-kommissionen).

De stater som framför allt förespråkade att landresolutionerna skulle tas bort från MR-kommissionen var den s.k. *Like Minded Group* (LMG), som bestod av Kina och flera andra stater (många kända för sina kränkningar av mänskliga rättigheter). Kina förespråkade istället år 2004 att MR-kommissionen borde vara ett samarbetsforum och menade att det var vad MR-kommissionens grundare önskat att det skulle vara.⁸² Kinas agerande kan ses som att indikatorn att Kina varit missnöjt med hur MR-kommissionen fungerat för att den kränker Kinas suveränitet får stöd, då Kina genom LMG velat införa åtgärder som försvårar möjligheten för MR-kommissionen att kritisera länder.

Till följd av kritiken av MR-kommissionen, både från stater inom MR-kommissionen och av NGO:s, menar vissa författare att det inte var förvånande att MR-kommissionen togs upp i de reformdiskussioner som föregick FN:s sextionde möte med generalförsamlingen.⁸³ I december 2004 gav High-Level Panel ut rapporten "*A more secure world: Our shared responsibility*". Detta var startskottet på den mest avancerade reformeringsprocess av FN i dess historia.⁸⁴

Rapporten "*A more secure world: Our shared responsibility*"⁸⁵

I december 2004 distribuerades High-Level Panels rapport till alla FN:s medlemsstater. High-Level Panel hade tillsatts av Annan i september 2003 och bestod av kunniga personer från olika länder⁸⁶ som skulle lägga fram rekommendationer om hur FN kunde reformeras.

Rapporten tog bland annat upp MR-kommissionen som den kritiserade på grund av dess bristande

⁸⁰ Lauren (2007) s. 327

⁸¹ AI Index: IOR 40/008/2005, hädanefter kommer dokument från Amnesty International endast att uppges som AI Index.

⁸² Alston (2006), kapitel 4

⁸³ Lauren (2007) s. 330

⁸⁴ Lempinen (2005) s. 387-388

⁸⁵ FN-dokument: A/59/565

⁸⁶ Däribland USA, Ryssland och Kina

trovärdighet och professionalism och för att stater såg till att bli invalda i den för att undgå kritik. Rapporten rekommenderade att MR-kommissionens medlemskap skulle göras universellt och att alla medlemsstater skulle arbeta för mänskliga rättigheter i MR-kommissionen utifrån deras förpliktelser i FN-stadgan. Högkommissarien skulle också ta fram en rapport varje år om läget i världen kopplat till mänskliga rättigheter som MR-kommissionen skulle diskutera.

På sikt rekommenderade rapporten att MR-kommissionen skulle bli ett människorättsråd med samma permanenta status inom FN som generalförsamlingen och säkerhetsrådet, för att på så sätt höja status på frågor som rör mänskliga rättigheter inom FN.⁸⁷ MR-kommissionen var också det enda organ som berördes i rapporten som inte var ett av FN:s huvudorgan.⁸⁸

Den ovannämnda rapporten togs väl emot av de tre mäktiga staterna. Kina poängterade att det var viktigt att FN:s medlemsstater gemensamt nådde konsensus om vilka av rapportens rekommendationer som skulle bli verklighet.⁸⁹ Ryssland mottog rapporten positivt och ansåg att den var en bra grund för fortsatta diskussioner om reform som borde syfta till att öka MR-kommissionens effektivitet.⁹⁰

Till skillnad från Kina och Ryssland, ansåg USA att en rekommendation som fanns i den ovannämnda rapporten var fel. USA ansåg nämligen inte att medlemskapet till MR-kommissionen skulle göras universellt, utan att kriterier borde ställas för medlemskap i MR-kommissionen.⁹¹

Det fanns endast övergripande kommentarer av FN:s representanter kring de delar som berörde MR-kommissionen i rapporten.⁹² Frågan är om den ovan nämnda rapporten kan tolkas som FN:s åsikt eller inte? Å ena sidan kan rapporten tolkas som FN:s åsikt, då det var en FN-rapport beställd av Annan. Å andra sidan var det experter från olika länder som tog fram rapporten och den kunde således också tolkas som experternas åsikter, snarare än FN:s åsikter. På grund av dessa omständigheter har jag valt att inte ha med FN som en aktör i analysen av fas ett. Jag ser inte det som ett problem, då det fanns kommentarer från NGO:s och FN:s representanter har uttalanden i de andra faserna som pekar ut organisationens ståndpunkter.

Det fanns kommentarer till rapporten av Amnesty och HRW. Båda NGO:s delade rapportens diagnos om vad som var fel med MR-kommissionen. HRW ansåg precis som USA att lösningen att

⁸⁷ FN-dokument: A/59/565, paragraf 282-291 samt i sammanfattningen av rekommendationerna nr. 90-94.

⁸⁸ Lempinen (2005) s. 387-388

⁸⁹ Presskonferens med utrikesministerns talesman *Zhang Qiyue*, 2004-12-02

⁹⁰ Uttalande av Rysslands vice utrikesminister Yuri V. Fedotov till MR-kommissionen, 2005-03-17

⁹¹ Uttalande av Paula Dobriansky, *under secretary for Global Affairs*, till MR-kommissionen, 2005-03-17.

⁹² Ett exempel är öppningstalet till MR-kommissionen av Louise Arbour 2005-03-14, i vilket hon hänvisade till rapporten för att peka på hur centrala mänskliga rättigheter i världen är.

göra medlemskapet universellt inte var att rekommendera utan kriterier för medlemskap behövdes. Amnestys och HRW åsikter ger stöd till indikatorn att MR-kommissionen misslyckats i sin uppgift att skydda mänskliga rättigheter.

Slutsatsdiskussion fas 1

Här nedan presenteras en tabell där de olika graderna av stöd för indikatorerna är sammanfattade.

Tabell 5. Slutsatser fas 1, tidsperiod: 2001 – 21 mars 2005

<i>Fas 1: Hypoteser</i>	<i>Indikatorer som stöder respektive hypotes:</i>	<i>Grad av stöd</i>	<i>Indikatorer som försvagar respektive hypotes:</i>	<i>Grad av stöd</i>
<i>Realism: En institutionell reform föregås av starkt missnöje bland mäktiga stater på grund av bristande inflytande.</i>	– USA, Ryssland och Kina är missnöjda, eftersom MR-kommissionen kränker deras suveränitet.	Inget Svagt Starkt	– USA, Ryssland och Kina är nöjda med MR-kommissionen.	Inget Svagt Starkt
	– USA, Ryssland och Kina är missnöjda, då de inte har en garanterad plats inom MR-kommissionen.	Inget Svagt Starkt	– USA, Ryssland och Kina vill stärka MR-kommissionen för att de vill öka skyddet för mänskliga rättigheter i första hand.	Inget Svagt Starkt
<i>Konstruktivism: En institutionell reform föregås av missnöje bland mäktiga stater, den internationella organisationen och NGO:s på grund av dess oförmåga att skydda normen.</i>	– Både AI och HRW anser att MR-kommissionen misslyckats i sin uppgift att skydda mänskliga rättigheter.	Inget Svagt Starkt	– Varken HRW, AI, USA, Ryssland eller Kina anser att något är fel med MR-kommissionen.	Inget Svagt Starkt
	– USA, Ryssland och Kina anser att MR-kommissionen misslyckats i sin uppgift att skydda mänskliga rättigheter.	Inget Svagt Starkt	– USA, Ryssland och Kina är öppet emot en reformdiskussion.	Inget Svagt Starkt

Några förtydliganden bör göras kring hur de mäktiga staternas agerande ska tolkas. Att USA år 2001 inte blev invald i MR-kommissionen och varit missnöjd med vilka stater som blivit invalda i MR-kommissionen kan både vara ett tecken på att USA är missnöjda över att inte vara garanterad plats inom MR-kommissionen, men kan också vara ett tecken på att USA vill skydda normen mänskliga rättigheter och anser normen vara viktigast. USA har gång på gång hänvisat till att MR-kommissionens legitimitet blir skadad av att länder som kränker mänskliga rättigheter finns representerade i den och krävt att kriterier för medlemskap borde införas. Å andra sidan är det också ett faktum att om endast demokratier skulle få vara medlemmar i MR-kommissionen skulle USA:s plats i den vara mer säker än om alla stater hade samma rätt att bli inröstade.

För att kunna avgöra vilket som var USA:s motiv till sitt agerande behövs det hjälp av NGO:s åsikter (AI och HRW), som precis som USA ansåg att medlemskriterier behövdes och att inte universellt medlemskap i MR-kommissionen var en lösning. Då USA:s kritik av FN-rapporten liknade den som NGO:s gav gällande det universella medlemskapet, tyder det på att USA agerade som de gjorde, för att de ville skydda mänskliga rättigheter. Av den anledningen ger USA:s agerande stöd till indikatorn att USA vill stärka MR-kommissionen för att de vill öka skyddet för de mänskliga rättigheterna i första hand.

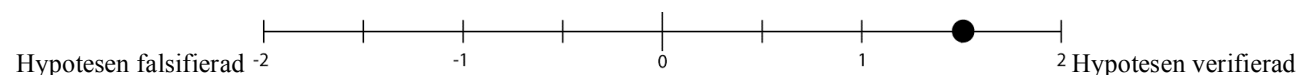
För att slutligen avgöra vilken av teorierna som bäst kan förklara fas 1 kommer nu slutsatser att dras utifrån de kriterier som togs fram i kapitel 4.5. För en exakt uträkning av resultatet, se *Bilaga 1*.

Uträkningen ger följande resultat:

Figur 1. Stöd för hypotes R1:

Figur 2. Stöd för hypotes K1:

I figurerna ett och två går det att utläsa att den hypotes som fick tillräckligt högt stöd för att bli verifierad var konstruktivismen (1,5) och dess hypotes uppfyllde också de övriga kriterierna för att bli verifierad, nämligen att minst en indikator som stöder hypotesen måste få starkt stöd och att ingen indikator som försvagade hypotesen får starkt stöd. Således är konstruktivismens hypotes verifierad och kan därför bäst förklara fas ett. Realismens hypotes blev varken verifierad eller falsifierad.

7.2 Fas 2: Reformförslaget initieras

I fas 2, 21 mars 2005 – 30 september 2005, undersöks vilken eller vilka aktörer som lägger fram det konkreta förslag som blir startskottet på reformprocessen och vilket mottagande förslaget får från de andra aktörerna.

Rapporten "In Larger Freedom"

Den 21 mars 2005 lade Kofi Annan fram rapporten "In Larger Freedom" vilket är hans vision om hur FN borde reformeras. Annans rapport byggde delvis vidare på High-Level Panels rapport, men innehöll också flera nya förslag.

Ett av förslagen i rapporten var att stärka mänskliga rättighetsinstitutionerna inom FN. Annan ansåg att MR-kommissionen tappat sin trovärdighet och skadade FN:s arbete för de mänskliga rättigheterna. Han föreslog därför att MR-kommissionen skulle läggas ner och att ett mindre MR-råd skulle bildas. MR-rådet skulle bestå av medlemsstater som väljs in med 2/3 majoritet av generalförsamlingen. MR-rådet skulle antingen ligga direkt under generalförsamlingen eller bli ett av FN:s principiella organ. Annans önskemål var att de som blev invalda i MR-rådet skulle vara goda förespråkare för de mänskliga rättigheterna.⁹³

Annan utvecklade sina tankegångar från rapporten i ett tal till MR-kommissionen den 7:e april. I talet upprepade han huvudanledningen till behovet av reform: *"We have reached a point at which the Commission's declining credibility has cast a shadow on the reputation of the United Nations system as a whole, and where piecemeal reforms will not be enough"*.⁹⁴

Annan ansåg att MR-kommissionens nedläggning och MR-rådets bildande skulle innebära en ny början. MR-rådet skulle vara ett permanent organ som skulle sammanträda vid behov. Han initierade också ett nytt begrepp, "peer review", som han utvecklade på följande sätt i sitt tal: *"It should have an explicitly defined function as a chamber of peer review. It's main function would be to evaluate the fulfilment by all States of all their human rights obligations."* Situationen för de mänskliga rättigheterna skulle utredas inom alla medlemsstater och vara en universell utvärderingsmekanism. Det skulle inte hindra MR-kommissionen från att ta upp grova systematiska människorättskränkningar, men skulle göra det omöjligt för stater att undgå att tas upp till granskning i MR-rådet.⁹⁵

23 maj kom ett officiellt tillägg till Annans rapport. Förutom det Annan nämnt i talet den 7 april,

⁹³ FN-dokument: A/59/2005, paragraf 182-183

⁹⁴ FN-dokument: SG/SM79808

⁹⁵ Ibid.

skulle MR-rådet även ha uppgiften att se över och utveckla skyddet för mänskliga rättigheter i världen på samma sätt som MR-kommissionen. Annan gav också ett förslag på en text han önskade att medlemsstaterna skulle godkänna på generalförsamlingens 60:e session. Texten lød:

*”Agree to replace the Commission on Human Rights with a smaller standing Human Rights Council, as a principal organ of the United Nations or as a subsidiary body of the General Assembly, whose members would be elected directly by the General Assembly by a two-thirds majority of the members present and voting”*⁹⁶

Således är det tydligt att indikatorn, att förslaget till reform skulle läggas fram av FN, har fått stöd.

Reaktionerna från medlemsstaterna var blandade. USA stödde både Annans analys av problemen med MR-kommissionen och hans förslag att generalförsamlingen skulle rösta om vilka som fick bli MR-rådets medlemmar.⁹⁷ Här förefaller indikatorn, att USA:s motiv till att stöda förslaget är ökad normefterlevnad, få stöd.

Kina var positiv till reformförslaget. Staten ansåg att det huvudsakliga problemet låg i politiseringen av mänskliga rättigheter och att stater, istället för att använda mänskliga rättigheter i politiska syften, borde förespråka samarbete.⁹⁸ Tankegångarna utvecklades vidare i ett gemensamt uttalande av LMG den 12 april, i vilket det påpekades att förslaget att lägga ner MR-kommissionen och ersätta det med ett MR-råd var ett nytt förslag och då det inte tagits fram i samarbete med medlemsstater krävde det ytterligare diskussioner. LMG ansåg också att MR-kommissionen *”despite their weaknesses have played a useful role in the promotion and protection of human rights”*.⁹⁹

Ryssland ifrågasatte reformförslaget. Staten var positiv till Annans rapport, men ansåg att det fanns frågetecken kring kriterierna för medlemskap. Många stater hade visat stöd för High-Level Panels förslag om universellt medlemskap till MR-kommissionen och Ryssland ifrågasatte därför om inte ett litet MR-råd med krav på länderna som ställde upp för val, låg för långt från det tidigare förslaget. Ryssland ställde sig också frågande till var beslutet skulle tas om vilka länder som efterlevde de mänskliga rättigheterna i tillräckligt hög utsträckning för att bli invalda och förespråkade att omröstningen av medlemmar på geografisk basis borde fortgå. Ryssland ansåg att den universella utvärderingsmekanismen var en bra idé men ställde sig frågande till hur översynen

⁹⁶ Ibid.

⁹⁷ Uttalande av Rudy Boschwitz, chef för USA:s delegation till MR-kommissionens 61:a session, 2005-04-12

⁹⁸ Uttalande av Kinas ambassadör Wang Guangya till FN:s 59:e generalförsamling 2005-04-06

⁹⁹ Uttalande av ambassadör SHA Zukang, 2005-04-12

konkret skulle ske.¹⁰⁰ Här förefaller indikatorn, att reformförslaget läggs fram av FN och är emot Rysslands uttalade intresse, få stöd.

HRW och Amnesty var mycket positiva till Annans initiativ. I ett gemensamt uttalande med andra NGO:s, den 12 april 2005, stämde de in i Annans åsikt att MR-kommissionen tappat sin trovärdighet och att medlemmarna i det kommande MR-rådet borde vara goda förespråkare för de mänskliga rättigheterna. De påpekade också vikten av NGO:s möjlighet att samarbeta och ha full insyn i MR-rådet samt att de positiva aspekterna från MR-kommissionen (som t.ex. de speciella procedurerna) skulle finnas kvar.¹⁰¹

Amnesty publicerade i en egen rapport i april 2005 den egna synen på de viktigaste aspekterna av den föreslagna reformen. Amnesty ansåg att det var omöjligt att MR-rådet inte skulle påverkas av de olika staternas politik, då MR-rådet skulle vara ett mellanstatligt organ, men att det viktiga var att åtgärder vidtogs för att förmildra de negativa effekterna. Amnesty ställde sig därför positiva till den föreslagna universella utvärderingsmekanismen.¹⁰² Således är det tydligt att indikatorn att förslaget kommer att stärka mänskliga rättigheter får stöd.

Reformdiskussionerna inför World Summit

Den tredje juni presenterade generalförsamlingens ordförande Jean Ping ett utkast till beslut på World Summit. Det var det första utkastet som kom att följas av ett andra utkast 22 juli, ett tredje utkast den femte augusti,¹⁰³ och fler därefter. Under sommaren 2005 pågick inofficiella konsultationer mellan FN, medlemsstater och andra internationella aktörer där utkasten diskuterades.

En sådan konsultation var ett extra möte som MR-kommissionen höll den 20:e juni. Mötet var informellt och inleddes med ett tal av högkommissarien som uppmanade de närvarande staterna att stöda Annans förslag.¹⁰⁴ I ett pressmeddelande från FN efter mötet framgick det att USA hade uttalat sig om att det kommande MR-rådet borde bestå av endast 20 medlemmar, medan Kinas representant sagt att staten fortfarande inte var övertygade om vikten att ersätta MR-kommissionen.¹⁰⁵

USA och Kina gav i juni ut längre dokument där de förklarade sina ståndpunkter gällande FN:s

¹⁰⁰ Uttalande av Rysslands ambassadör Leonid Skotnikov, 2005-04-12

¹⁰¹ AI index: IOR 41/034/2005

¹⁰² AI Index: IOR 40/008/2005, Sid 7-9

¹⁰³ FN-dokument: A/59/HLPM/CRP.1, A/59/HLPM/CRP.1/Rev.1 samt A/59/HLPM/CRP.1/Rev.2

¹⁰⁴ Uttalande av Louise Arbour, 2005-06-20 www.unhchr.ch

¹⁰⁵ FN-dokument: HR/CN/1110

reformer. Ryssland sammanfattade inte sina åsikter i ett policydokument, utan det var först någon dag före World Summit och efter World Summit som landets representanter förklarade sina ställningstaganden.

USA hade redan tidigare uttalat sitt fulla stöd för Annans förslag. I deras policyrapport "*American Interest and UN reform*" poängterade USA att det blivande MR-rådet borde vara: "...a body ideally consisting of democracies committed to upholding and promoting the highest standards in human rights".¹⁰⁶ USA ansåg att det borde vara omöjligt för stater som är under sanktion av FN, eller stater som vägrar låta kränkningar av mänskliga rättigheter utredas på begäran av MR-rådet, att väljas in i detsamma. Att bli invald genom roterande medlemskap inom en regional gruppering borde också förbjudas.¹⁰⁷ Inför World Summit uttalade USA:s statssekreterare Condoleezza Rice sig i linje med policyrapporten.¹⁰⁸

Här förefaller indikatorn, att USA:s motiv till att stöda förslaget är ökad normefterlevnad, få stöd. Indikatorn, att FN:s förslag ligger i linje med USA:s egenintresse förefaller också få stöd, då ett MR-råd bestående endast av demokratier borde öka USA:s möjlighet att få en plats i detsamma.

Kina uttalade i sitt samlade policydokument sitt stöd för reform av FN:s MR-organ och staten ansåg att det viktigaste i reformprocessen borde vara att stater samarbetar mer kring främjandet av de mänskliga rättigheterna och slutar använda mänskliga rättigheter i politiska syften. I dokumentet påpekades också vikten av att MR-rådet följer principen om geografisk distribution av platserna. Kina ansåg också att ett mindre MR-råd inte nödvändigtvis skulle göra att problemen som funnits inom MR-kommissionen skulle försvinna.¹⁰⁹ Här förefaller indikatorn, att Kinas motiv till att stöda förslaget är ökad normefterlevnad, få stöd.

Rysslands representanter diskuterade MR-rådets bildande under ett par intervjuer den 12:e september. I en av dem gav Rysslands utrikesminister Sergey Lavrov sin syn på reformen. Han var skeptisk till förslaget om kriterier för att bli invald i MR-rådet och ansåg det gå emot FN:s universalitetsprincip, vilken innebär att alla världens länder ska ha samma möjlighet att få en plats i FN:s olika organ. Lavrov menade att en sådan förändring skulle vara "*the beginning of the end for the organization, which is unique precisely in that it is the only universal one*".¹¹⁰

Den andra intervjun gav Mikhail Kamynin, talesman för Rysslands utrikesministerium. Han pekade

¹⁰⁶ Task Force on the United Nations (2005) s. 8

¹⁰⁷ Ibid. S. 34-35

¹⁰⁸ Presskonferens med USA:s statssekreterare Condoleezza Rice, 2005-09-09

¹⁰⁹ Position Paper of the People's Republic of China on the United Nations Reforms, 2005-06-07

¹¹⁰ Intervju med Rysslands utrikesminister Sergey Lavrov i Mayak Radio 2005-09-12

på vikten av att inte reformera MR-kommissionen för snabbt, men att Ryssland stödde reformer som skulle göra MR-kommissionen mer effektiv och som på sikt kunde leda till ett bildande av ett MR-råd. Kamynin menade också att MR-kommissionens senaste session inneburit mindre konfrontation mellan stater, jämfört med tidigare år.¹¹¹ Här förefaller indikatorn, att reformförslaget läggs fram av FN och är emot Rysslands uttalade intresse, få stöd.

Som nämntes tidigare gavs det ut flera utkast till beslut på World Summit. Texten som rörde MR-rådets bildande ändrades inte avsevärt mellan de tre första utkasten. Det första utkastet gav som alternativ att MR-rådet på sikt skulle kunna bli ett principiellt organ inom FN, medan de två efterföljande utkasten ändrade det till att MR-rådet skulle ligga under generalförsamlingen, och att det efter fem år skulle utvärderas om MR-rådet var lämpligt att bli ett principiellt organ inom FN. Utkast två och tre återspeglade i stort Annans reformförslag.

Amnesty kommenterade varje utkast. Organisationen var kritisk mot att MR-rådet inte skulle bli ett principiellt organ inom FN,¹¹² men trots kritiken stödde Amnesty det andra utkastet (från den 22:a juli) i stora drag.¹¹³

Inför det tredje utkastet uttryckte Amnesty oro för att vissa stater (däribland Kina och Ryssland) hade uppmanat ordförande i generalförsamlingen att ändra utkastet till att inte innehålla något konkret mandat för MR-rådet. Staterna föreslog istället att World Summit skulle besluta att tillsätta en arbetsgrupp inom generalförsamlingen för att utreda mandat och procedurer för MR-rådet. Amnesty ansåg att tillvägagångssättet kunde innebära att MR-rådet inte bildades på lång tid och att det fanns en risk att MR-rådet då inte skulle bli bättre än dess föregångare utan i värsta fall sämre.¹¹⁴ Utkastet från den femte augusti innehöll dock ingen försvagning av detaljerna kring MR-rådets bildande och mandat, och Amnesty välkomnade detta.¹¹⁵

Inför utkastet som cirkulerade den 6:e september uttryckte Amnesty och HRW oro inför att ett antal länder försökte stoppa en fortsatt diskussion om bildandet av MR-rådet.¹¹⁶ HRW uppmanade Ryssland att sluta motarbeta viktiga faktorer inom bildandet av MR-rådet. HRW ansåg att Ryssland insisterat att MR-rådets mandat och arbetsmetoder bäst skulle beslutas om i en öppen arbetsgrupp och även visat motvilja till att kalla det nya organet för ”råd”.¹¹⁷

¹¹¹ Presskonferens med talesmannen för Rysslands utrikesministerium Mikahail Kamynin, 2005-09-12

¹¹² AI Index: IOR 40/013/2005

¹¹³ AI Index: IOR 40/021/2005

¹¹⁴ AI Index: IOR 40/024/2005

¹¹⁵ AI Index: IOR 41/053/2005

¹¹⁶ AI Index: IOR 41/057/2005

¹¹⁷ HRW: "Russia: Support United Nations Human Rights Council", 2005-08-29

De sista utkasterna cirkulerade den 12:e och 13:e september och då var många frågor kring reformförslaget fortfarande olösta.¹¹⁸ Amnesty fördömde länderna som kapitulerat under pressen från ett litet antal stater, inkluderat Ryssland och Kina, som enligt Amnesty inte hade intentionen att stärka stödet för mänskliga rättigheter.¹¹⁹ Amnesty jämförde nu det kommande MR-rådet med en MR-kommission som bytt namn. Amnesty riktade även kritik mot USA och Storbritannien som enligt dem, inte lyckades *"stand up for a strong Human Rights Council at crucial moments in the negotiations"*.¹²⁰ HRW var särskilt oroade över det kompromissförslag som Storbritannien lagt fram som innebar att MR-rådets mandat, arbetsmetoder, storlek, funktion m.m. skulle beslutas i en öppen arbetsgrupp tillsatt av generalförsamlingen.¹²¹

Det förefaller, på basen av uttalanden från HRW och Amnesty, som att indikatorn att Kinas motiv till att stöda förslaget är ökad normefterlevnad inte längre stämmer. Indikatorn att reformförslaget läggs fram av FN och är emot Kinas uttalade intresse förefaller istället få stöd.

Resultatet av World Summit och aktörernas reaktioner

Resultatet från World Summit blev kompromissförslaget. Det beslöts att MR-rådet skulle bildas och att det skulle ta upp grova kränkningar av de mänskliga rättigheterna i världen. Övriga frågor överläts till ordförande i generalförsamlingen att lösa tillsammans med medlemsstaterna inom ramen för generalförsamlingens 60:e session.¹²²

Annan var nöjd att MR-rådet bildats: *"...though without the details that I hoped would make this body a clear improvement of the existing Commission. These are left for the General Assembly to finalize during the coming year."*¹²³ I ett tal sa Annan också att innehållet i MR-rådets reform skulle bygga på de tidigare utkasterna från förhandlingarna inför World Summit.¹²⁴

Resultatet diskuterades i intervjuer med USA:s representanter. Representanterna var nöjda att MR-rådet bildats och att en aspekt av mandatet redan blivit inskrivet, nämligen att MR-rådet ska fokusera på grova och akuta människorättskränkningar.¹²⁵ Condoleezza Rice påpekade detsamma i flera intervjuer¹²⁶ samt i ett uttalande till FN:s 60:e generalförsamling: *"We are also pleased that*

¹¹⁸ <http://www.reformtheun.org/index.php/issues/1276?theme=alt4>

¹¹⁹ I Amnestys årsrapport från år 2006 (som är en sammanfattning av skeenden januari – december 2005) skriver Amnesty under landet Kina: *"In September, China and the Russian Federation spearheaded a move to block the creation of an effective new Human Rights Council at the UN"*, AI Index: POL 10/001/2006

¹²⁰ AI Index: IOR 41/059/2005

¹²¹ HRW: "U.N. Reform: Key Human Rights Proposals Stymied", 2005-09-13

¹²² FN-dokument: A/RES/60/1, paragraf 157-160

¹²³ Kofi Annan i *Wall Street Journal* 2005-09-19

¹²⁴ Uttalande av Kofi Annan till FN:s 60:e generalförsamling 2005-09-17

¹²⁵ Presskonferens om World Summit med USA:s statsrepresentanter R. Nicholas Burns och Kristen Silverberg, 2005-09-13

¹²⁶ T.ex. med Fox News 2005-09-14 och New York Post 2005-09-15

the world's leaders recognized the importance of establishing a new Human Rights Council. But it will take a lot of hard work in the coming months to realize this goal. The Human Rights Council must have fewer members, less politics, and more credibility."¹²⁷

Kina kommenterade inte beslutet om MR-rådets bildande. I en intervju med Rysslands vice utrikesminister Alexander Yakovenko uttryckte han att mänskliga rättigheter är viktiga för Ryssland och således också bildandet av MR-rådet.¹²⁸ I en intervju med Rysslands utrikesminister Sergey Lavrov upprepade han Rysslands motstånd till särskilda kriterier för medlemskap inom MR-rådet och vikten av universalitetsprincipen inom FN.¹²⁹

Slutligen ska något sägas om HRW och Amnestys åsikter. Trots att Amnesty var besvikna över att inte mandatet, arbetsmetoder, medlemskap m.m. spikades i beslutet från World Summit ställde sig organisationen positiv till att MR-rådet bildats.¹³⁰ HRW påpekade i deras uttalande att det viktiga nu var att generalförsamlingen snabbt kom igång med förhandlingarna om det nya MR-rådet.¹³¹

Eftersom HRW och Amnesty uttryckt stark kritik mot utvecklingen av det sista utkastet som sedan låg som grund till beslutet på World Summit kan indikatorn att förslaget kommer att stärka mänskliga rättigheter endast ges ett svagt stöd. Det är på basen av att både HRW, Amnesty och Annan var positiva till beslutet om MR-rådets bildande.

¹²⁷ Uttalande gjort av statssekreteraren Condoleezza Rice till FN:s 60:e generalförsamling, 2005-09-17.

¹²⁸ Intervju med Rysslands vice utrikesminister Alexander Yakovenko, 2005-09-21

¹²⁹ Intervju med Rysslands utrikesminister Sergey Lavrov, 2005-09-22

¹³⁰ AI Index: IOR 41/062/2005 och IOR 41/063/2005

¹³¹ HRW: "U.N. Summit: Pushing Forward on Human Rights Reform", 2005-09-15

Slutsatsdiskussion fas 2

Här nedan presenteras en tabell där de olika graderna av stöd för indikatorerna är sammanfattade.

Tabell 6. Slutsatser fas 2, tidsperiod: 21 mars 2005 – 30 september 2005

<i>Fas 2: Hypoteser</i>	<i>Indikatorer som stöder respektive hypotes:</i>	<i>Grad av stöd</i>	<i>Indikatorer som försvagar respektive hypotes:</i>	<i>Grad av stöd</i>
<i>Realism: En institutionell reform initieras eller stöds av mäktiga stater om de anser reformen leda till mer makt för dem inom den reformerade/nya institutionen.</i>	– USA, Ryssland eller Kina lägger fram reformförslaget.	Inget Svagt Starkt	– Reformförslaget läggs fram av FN och är emot USA, Ryssland och Kinas uttalade intresse.	Inget Svagt Starkt
	– Det förslag som FN lägger fram är i linje med USA, Ryssland och Kinas egenintresse.	Inget Svagt Starkt	– USA, Ryssland och Kinas motiv till att stöda förslaget är ökad normefterlevnad.	Inget Svagt Starkt
<i>Konstruktivism: En institutionell reform initieras av en internationell organisation eller en mäktig stat om den tror att reformering leder till ökat skydd för normen.</i>	– Förslaget läggs fram av FN eller av USA, Ryssland eller Kina i syfte att stärka mänskliga rättigheter.	Inget Svagt Starkt	– USA, Ryssland och Kina är öppet emot reformförslaget som FN lägger fram.	Inget Svagt Starkt
	– Förslaget kommer att stärka mänskliga rättigheter.	Inget Svagt Starkt	– Förslaget kommer inte att stärka mänskliga rättigheter.	Inget Svagt Starkt

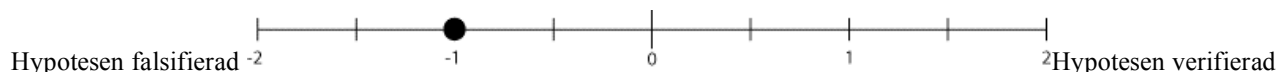
Även i fas 2 bör vissa mäktiga staters agerande diskuteras. Återigen går det att tolka USA:s motiv både som normefterlevnad men också utifrån egenintresse, då USA visade en förhoppning om att kriterier för medlemskap skulle skapas i MR-rådet för att underlätta för stater att få en garanterad plats i det. Eftersom Amnesty och HRW inte öppet kritiserat USA för att agera i egenintresse, tolkar jag USA:s agerande som stöd för både realismen och konstruktivismen. Den kritik som Amnesty riktade mot USA för att landet inte lyckades stå emot andra staters motstånd mot ett starkt MR-råd i förhandlingarna ser jag inte som tillräckligt stark kritik för att USA:s stöd till indikatorerna för konstruktivismen inte skulle få stöd.

De mäktiga staterna uppgav ingen öppen kritik mot bildandet av MR-rådet, eftersom ingen av staterna satte sig emot det beslut som togs på World Summit. Trots det får indikatorn att reformförslaget läggs fram av FN och är emot Ryssland och Kinas uttalade intresse stöd.

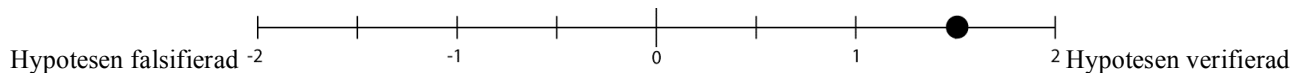
För att slutligen avgöra vilken av teorierna som bäst kan förklara fas 2 kommer nu slutsatser att dras

utifrån de kriterier som togs fram i kapitel 4.5. För en exakt uträkning av resultatet, se *Bilaga 1*.

Figur 3. Stöd för hypotes R2:

Figur 4. Stöd för hypotes K2:

I figurerna tre och fyra går det att utläsa att den hypotes som fick tillräckligt högt stöd för att kunna bli verifierad var konstruktivismen (1,5) och dess hypotes uppfyllde också de övriga kriterierna för att bli verifierad, nämligen att minst en indikator som stöder hypotesen måste få starkt stöd och att ingen indikator som försvagade hypotesen får starkt stöd. Således är konstruktivismens hypotes verifierad och kan därför bäst förklara fas ett. Realismens hypotes blev varken verifierad eller falsifierad.

7.3 Fas 3: Officiellt beslut fattas om den nya/reformerade institutionens utformning

I fas 3, 1 oktober 2005 – 9 maj 2006, undersöks hur det officiella, slutliga beslutet tas kring hur MR-rådet ska utformas.

Förhandlingar och beslut om MR-rådets bildande

I oktober 2005 inleddes informella förhandlingar om det nya MR-rådet, som resulterade i ett dokument som i november överlämnades av ordföranden i generalförsamlingen, Jan Eliasson, till alla medlemsstater. Dokumentet innehöll de samlade alternativen kring MR-rådets mandat, komposition, medlemskap m.m. som uppkommit under förhandlingarna och skulle ligga som grund för fortsatta diskussioner.¹³²

Medlemsstaterna lyckades inte enas innan årsskiftet. I det utkast som cirkulerade vid februari början 2006 hade flera kompromisser nåtts. Det nya utkastet slog fast att MR-rådet skulle bestå av 45 medlemmar, men oenighet rådde fortfarande om medlemmarna skulle väljas med enkel eller 2/3-majoritet av generalförsamlingen. Stater skulle inte heller direkt kunna bli invalda i MR-rådet efter att ha suttit två mandatperioder om tre år, utan måste stå utanför MR-rådet ett år innan de kunde ställa upp för nyval. Medlemmarna skulle genomgå en universell utvärdering av deras efterlevnad av de mänskliga rättigheterna.¹³³

¹³² http://www.reformtheun.org/index.php/united_nations/c464/?startnum=261&theme=alt2

¹³³ Co-chairs text 2006-02-01, http://www.reformtheun.org/index.php/united_nations/c464/?startnum=261&theme=alt2

Den åttonde februari hade fler än 30 informella konsultationer skett sedan oktober.¹³⁴ Den 23:e februari cirkulerades ett nytt utkast¹³⁵ och i samband med det uttalade sig både Eliasson, Annan och högkommissarien.¹³⁶ Alla tre poängterade att utkastet nu var så bra som det kunde bli utifrån staternas olika önskemål och att det var dags att gå till omröstning. Som högkommissarien uttryckte det: *"Let me be clear: the proposal now before the General Assembly is the result of a compromise. It cannot be an ideal blueprint. And there is no reason to believe that more negotiating time will yield a better result."*¹³⁷

Amnesty och HRW¹³⁸ uppmanade FN:s medlemsstater att godkänna utkastet. Amnestys FN-ansvariga Yvonne Terlingen uttalade sig enligt följande: *"The Council to be established by the resolution will be weaker than hoped, because of many governments' failures to follow through on their stated commitment to human rights. While the President's text provides a sound basis on which to create a better body than the Commission on Human Rights, it must not be diluted further."*¹³⁹

Den 15 mars 2006 röstade generalförsamlingen om förslaget att bilda MR-rådet, resolution 60/251. Förslaget godkändes med 170 länder för resolutionen, tre länder lade ner sina röster och fyra röstade mot, däribland USA.¹⁴⁰ Efter omröstningen var Eliasson nöjd. Under en presskonferens sa han att han hoppats på att resolutionen skulle ha kunnat godkännas utan omröstning. Han påpekade att han talat med USA:s representanter samma morgon och att de lovat att landet skulle arbeta med och stöda MR-rådet.¹⁴¹ Högkommissarien ansåg att MR-rådet var en klar förbättring mot dess föregångare, MR-kommissionen.¹⁴² Annan var också nöjd med resolutionen.¹⁴³

Resolutionen innebär att MR-rådet ligger under generalförsamlingen och dess status utvärderas inom fem år. Det är generalförsamlingen som röstar om vilka som blir MR-rådets 47 medlemmar i hemliga val. Olika geografiska regioner har olika mängd platser i MR-rådet och för att kandidater ska bli invalda i MR-rådet krävs enkel röstmajoritet.

Medlemmar kan röstas ut ur MR-rådet av generalförsamlingen med 2/3-majoritet om landet gör sig skyldigt till grova och systematiska människorättskränkningar. Länder kan inte heller vara

¹³⁴ Brev från Jan Eliasson till medlemsstater 2006-02-08

¹³⁵ FN-dokument: A/60/L.48

¹³⁶ Tal av Jan Eliasson vid FN:s huvudkontor 2006-02-23 samt FN-dokument: SG/SM/10357

¹³⁷ Uttalande av Högkommissarien 2006-02-23

¹³⁸ HRW: "U.N.: Governments Must Back New Rights Council", 2006-02-23

¹³⁹ AI Index: IOR 40/004/2006

¹⁴⁰ FN-dokument: A/60/PV.72. De länder som röstade emot förslaget var USA, Marsallöarna, Palau och Israel. Länderna som lade ned sina röster var Vitryssland, Iran och Venezuela.

¹⁴¹ Uttalande av Jan Eliasson under presskonferens på FN, 2006-03-15

¹⁴² Uttalande av Louise Arbours 2006-03-15

¹⁴³ FN-dokument: SG/SM/10376

medlemmar i MR-rådet längre än två mandatperioder om tre år var. Efter det måste de vänta ett år innan de kan ställa upp till nyval.

En annan viktig förändring är att situationen för de mänskliga rättigheterna ska undersökas i alla FN:s länder. De speciella procedurerna, som t.ex. landrapportörer och NGO:s möjlighet att delta i de årliga sessionerna ska finnas kvar.¹⁴⁴

Redan här förefaller indikatorn att resultatet av reformdiskussionerna ligger nära de förslag som FN, AI och HRW lagt fram få stöd och att indikatorn, att de största stridsfrågorna inom reformen har lösts till normens fördel få stöd. Slutsatserna dras på basen av att både Eliasson, Annan och Arbour ansåg att MR-rådet hade bättre förutsättningar att skydda mänskliga rättigheter jämfört med MR-kommissionen. HRW och Amnesty var av samma åsikt, men ansåg att resultatet av reformdiskussionerna inte var så starkt som de hoppats på och därför blir det endast ett svagt stöd och inte ett starkt stöd till indikatorerna.

Staters agerande under förhandlingarna

En av de frågor som USA fortsättningsvis lade stor vikt vid under förhandlingarna var regler kring medlemskapet i MR-rådet. I ett tal till MR-kommissionen den 22 november presenterade statsrepresentanten Lynn Cassel USA:s åsikter. Sammanfattningsvis ansåg USA att MR-rådet skulle bestå av runt 30 stater med bred geografisk spridning vilka skulle väljas in med 2/3 majoritet av generalförsamlingen.¹⁴⁵

I ett uttalande av ambassadör John R. Bolton, USA:s permanenta representant på FN, den 11 januari 2006 utvecklades den linje som USA höll i förhandlingarna: *"The changes cannot, however, be solely cosmetic, and the United States will not support artificial changes. Simply to replace the "Commission" with the word Council after "Human Rights" would be a great disservice to us all – and it is not something the United States will support."*¹⁴⁶ Bolton menade att fokus för MR-rådets arbete bör ligga på de medborgerliga och politiska rättigheterna och att hänvisningar till rätten till utveckling ska raderas från utkastet, då rättigheten inte finns inskriven i den Allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna. Bolton ansåg också att USA redan visat samarbetsvilja genom att höja medlemsantalet i MR-rådet från 20 till 30 och att tillåta en geografisk spridning av platserna inom MR-rådet. Bolton påpekade vidare att stater under sanktioner av FN:s säkerhetsråd till följd av kränkningar av mänskliga rättigheter eller terrorism inte ska ha möjlighet att bli invalda. Enligt Bolton var USA positiva till den föreslagna universella utvärderingsmekanismen. Här förefaller

¹⁴⁴ FN-dokument: A/RES/60/251

¹⁴⁵ Uttalande av Lynn Cassel till MR-kommissionen, 2005-11-22

¹⁴⁶ Uttalande av John R. Bolton 2006-01-11

indikatorn, att USA under reformdiskussionerna har agerat för att stärka normen, få stöd.

Under en presskonferens den 26 januari diskuterade Bolton USA:s framtida roll inom MR-rådet. Bolton påpekade att USA är det enda landet inom Säkerhetsrådet som kandiderande till MR-kommissionen inte blivit inröstade.¹⁴⁷ Bolton ansåg att stater borde tillämpa den informella regeln om *"perm 5"* som säger att alla stater inom Säkerhetsrådet alltid får en plats inom de FN-organ där de vill ha en plats, i utbyte mot att de aldrig blir ordförande i FN-organen. Senare under intervjun fick Bolton frågan om regeln *"perm 5"* i så fall inte skulle innebära att Säkerhetsrådets position snarare än mänskliga rättigheter skulle vara det viktiga vid valet av kriterier för medlemskap. Hans svar var då följande: *"Russia's had a position since 1947, so I'll tell you – I'll make a prediction, whether there's a Perm 5 convention or not, Russia and China are going to be on the new Human Rights Council. The issue is whether the United States is going to get on the Council, for us"*. Bolton påpekade att USA skulle fortsätta att lägga fram resolutioner mot Kinas kränkningar av de mänskliga rättigheterna.¹⁴⁸

HRW var kritiska mot USAs agerande i förhandlingarna och ansåg att Boltons förslag av användningen av *"perm 5"* var kontraproduktivt då redan många medlemsstater var emot ökad makt för säkerhetsrådet. HRW var också kritiska mot att inte Bolton deltagit i förhandlingarna förrän i januari.¹⁴⁹ Amnesty var också kritiska mot USA:s agerande.¹⁵⁰ Här förefaller indikatorn att HRW och Amnesty öppet kritiserar USA för statens agerande i reformprocessen få stöd.

Efter utkastet den 1:a februari, påpekade USA:s representant Mark Lagon att *"...we propose requiring letters from candidates pledging their willingness to abide by human rights standards, and endorsements from regional groups"*. USA upprepade även tidigare krav och var kritiska till förslaget att det nya MR-rådet skulle bestå av 45 medlemmar, då de föredragit ett mindre, och därmed mer effektivt, MR-råd. USA påpekade återigen vikten av att MR-rådet sammanträder ofta, helst 4 gånger om året under sammanlagt 12 veckor.¹⁵¹

USA mottog ytterligare kritik av HRW. HRW kritiserade USA:s krav att stater som var under sanktion av Säkerhetsrådet inte skulle få en plats i MR-rådet. Enligt dem innebar förslaget att endast Sudan och Elfenbenskusten skulle utestängas och inte fler stater som grovt kränkte mänskliga rättigheter. HRW konstaterade också att USA genom hela förhandlingsprocessen motsatt sig förslaget att regionala grupperingar skulle få lägga fram fler förslag på kandidater än platserna i

¹⁴⁷ Bolton påpekade också att Kina inte var medlem i MR-kommissionen åren 1947-1963 då det rådde inbördeskrig.

¹⁴⁸ Presskonferens med John R. Bolton 2006-01-25

¹⁴⁹ HRW: "American Disdain Hurts UN Reform", 2006-01-09

¹⁵⁰ AI Index: NWS 21/001/2006

¹⁵¹ Tal av Mark P. Lagon, vice sekreterare på *State for International Organization Affairs*, 2006-02-08

MR-rådet och endast halvhjärtat godkänt förslaget att kandidater måste väljas in med 2/3 majoritet.¹⁵² Här förefaller indikatorn att HRW öppet kritiserar USA för deras agerande i reformprocessen återigen få stöd.

Den 23 februari diskuterade Mark P. Lagon och advokaten David Schwarz, på en webchat på USA:s statsdepartements hemsida, reformen och skrev då bland annat att USA kunde tänka sig ett MR-råd med fler medlemmar än 30 om så var nödvändigt. De menade också att USA anser att den informella regeln om ”perm 5” är till hjälp för de FN-organ som omfattas av regeln. De påpekade att det viktiga för USA var att konkurrera om en plats i MR-rådet på samma villkor som andra stater och att USA inte menat att Säkerhetsrådet skulle vara garanterade platser inom MR-rådet. De skrev att USA skulle arbeta hårt för att bli invalt i MR-rådet.¹⁵³

Samma dag presenterades det sista utkastet till text för bildandet av MR-rådet. USA:s representanter var besvikna över texten. Bolton sa att han fått instruktioner att försöka öppna förhandlingarna kring texten igen och om Eliasson skulle föra utkastet till beslut i generalförsamlingen, skulle USA rösta mot resolutionen. Bolton sa också att USA var särskilt besvikna över den del av texten som gav medlemmar rätten att endast sitta i MR-rådet under två efterföljande mandatperioder.¹⁵⁴

Amnesty, HRW och åtta andra NGO:s uppmanade Condoleezza Rice att godkänna utkastet.¹⁵⁵ HRW skickade också ett eget brev till Rice: *”...the proposal in fact represents the strongest outcome anyone could hope to wrest from the General Assembly, and that opposing it, or seeking to amend it at this juncture, will likely enable the spoiler states to weaken the resolution with numerous amendments, or delay its adoption indefinitely.”*¹⁵⁶

Vid en presskonferens den 9 mars förklarade Bolton att inga stater visat stöd för USA:s vilja att öppna upp förhandlingarna, men att USA inte skulle godta en reform som var halvhjärtad. Vid frågan vad USA mer specifikt skulle vilja förändra i utkastet sa Bolton att 2/3 majoritet borde gälla vid val till MR-rådet och att ingen stat under sanktioner av Säkerhetsrådet till följd av kränkningar av mänskliga rättigheter eller terrorism skulle ha rätt att ställa upp i val till MR-rådet. Bolton sa också att USA var missnöjda med reglerna kring mandatperioderna.¹⁵⁷

¹⁵² HRW: “U.S. Sends Mixed Messages on Human Rights Council Membership”, 2006-02-22

¹⁵³ U.S. Department of State’s hemsida, 2006-02-23

¹⁵⁴ Presskonferenser med John R. Bolton 2006-02-27 och 2006-02-28

¹⁵⁵ HRW: “U.S.: Support Draft Resolution on Human Rights Council”, 2006-02-23

¹⁵⁶ HRW: “U.S.: Accept Draft Resolution on Human Rights Council as It Is”, 2006-02-24

¹⁵⁷ Presskonferens med John R. Bolton, 2006-03-09

Den 15 mars röstade USA nej till resolutionen om MR-rådets bildande och gav samma förklaring till deras kritik till utkastet som i intervjun den 9:e mars. Vidare förklarade Bolton *"We did not have sufficient confidence in this text to be able to say that the Human Rights Council would be better than its predecessor."* Bolton sa dock att USA skulle samarbeta med MR-rådet för att göra det så starkt och effektivt som möjligt.¹⁵⁸ Här förefaller indikatorn få stöd att USA är öppet missnöjda med MR-rådets utformning samt indikatorn, att USA röstar emot reformförslaget, få stöd.

Kina fortsatte under reformförhandlingarna att lägga fram liknande argument som i förhandlingarna inför World Summit. I ett tal som ambassadör Wang Guangya höll den 25 oktober 2005 beskrev han hur MR-rådet borde fungera. För det första skulle MR-rådet undvika att bli politiskt och ta fram en likadan rättvis standard för hur grova kränkningar av mänskliga rättigheter skulle handskas med i olika situationer. För det andra ville Kina att storleken på MR-rådet skulle motsvara MR-kommissionen och att medlemmarna skulle röstas in med enkel majoritet, samt ha en jämn geografisk spridning. MR-rådet skulle vara en arena för utbyte, dialog och samarbete mellan staterna.¹⁵⁹

Den 25 november 2005, gav LMG ett gemensamt uttalande till MR-kommissionen om hur de såg på MR-rådet. Uttalandet gavs av ambassadör SHA Zukang: *"Human rights is not about the preach and the preached, the condemn and the condemnd. LMG sincerely hopes that the Council will be a venue to promote international cooperation instead of shaming and blaming."* LMG ville att MR-rådet borde ligga under generalförsamlingen och att storleken på MR-rådet borde vara minst detsamma som MR-kommissionen. Zukang förtydligade också att de förslag till medlemmar som de regionala grupperingarna presenterade borde respekteras. LMG ville att MR-rådet skulle fokusera på stöd till länder som begärt det och att MR-rådet skulle arbeta efter temaområden, snarare än utifrån landresolutioner. Om landresolutioner skulle finnas kvar skulle de endast användas vid särskilt grova människorättskränkningar. NGO:s medverkan i MR-rådet borde också garanteras.¹⁶⁰

I början av 2006 var Amnesty kritiska mot bland annat Kina och Ryssland som de ansåg genom motstånd mot reformen hindrat dess framskridande.¹⁶¹ Här får indikatorn, att Amnesty är missnöjda över Kinas och Rysslands agerande under reformprocessen stöd.

Kina röstade ja till generalförsamlingens resolution 60/251 och var nöjda med resolutionstexten. Bland annat hade resolutionen inneburit att de asiatiska länderna fått en högre geografisk

¹⁵⁸ FN-dokument A/60/PV.72

¹⁵⁹ Tal av Wang Guangya till FN:s tredje kommitté, 2005-10-25

¹⁶⁰ Uttalande av SHA Zukang på möte mellan Eliasson och MR-kommissionen 2005-11-25

¹⁶¹ AI Index: NWS 21/001/2006

representation inom MR-rådet, jämfört med MR-kommissionen. Kina var dock missnöjd med att det var möjligt att lägga fram landresolutioner och var också missnöjd med den universella utvärderingsmekanismen. Kina trodde att den kunde innebära mycket arbete för staten, då det inte var tydligt om den skulle överlappa rapporteringen till konventionskommittéerna inom FN. Kina var också missnöjd med att, som de förstod det, rekommendationer från MR-rådet endast skulle vara till generalförsamlingen.¹⁶²

Här förefaller Kinas agerande ge stöd till indikatorerna att MR-rådet är uppbyggt så att Kina kan utöva inflytande över andra stater för att uppfylla sitt egenintresse. Observationerna är på basen av att staten var nöjd med att fler asiatiska stater fått en plats inom MR-rådet.

I förhandlingarna ville Ryssland fortsättningsvis att alla stater skulle ha samma möjlighet att ställa upp till val till MR-rådet och att kriterier för medlemskap inte skulle finnas.¹⁶³ I en intervju med biträdande utrikesminister Alexander Yakovenko den 13 mars ansåg han att MR-kommissionen hade positiva drag som MR-rådet skulle bygga vidare på och att mänskliga rättigheter skulle användas för att förena stater inom internationella relationer. För att det skulle vara möjligt måste området mänskliga rättigheter bli mindre politiskt laddat.¹⁶⁴

Ryssland röstade ja till generalförsamlingens resolution 60/251. Ryssland var, trots den positiva röstningen, särskilt kritisk till två delar av texten. Den ena delen var regeln att stater endast får vara medlem under två mandatperioder. Ryssland ansåg att det var emot rätten inskriven i FN-stadgan att alla FN:s medlemmar ska kunna ställa upp till val till FN:s olika organ. Ryssland var också kritisk till att det fanns särskilda kriterier för hur stater skulle väljas in och påpekade att de skulle arbeta för att dessa delar av resolutionen skulle rättas till.¹⁶⁵ I en intervju med Alexander Yakovenko den 16 mars förklarade han vilka delar av resolutionen som Ryssland var särskilt positiva till. Det var dels regeln att enkel majoritet vid omröstning i generalförsamlingen räckte för medlemskap i MR-rådet och dels den universella utvärderingsmekanismen.¹⁶⁶

Val av det första MR-rådet

USA ställde inte upp i valet till det första MR-rådet. Motivering till beslutet var att det fanns andra starka kandidater från deras geografiska grupp med lång historia av att stöda mänskliga rättigheter som hade stött resolutionen att bilda MR-rådet. USA påpekade att de skulle fortsätta samarbeta och ekonomiskt stöda MR-rådet och att de endast skulle rösta på stater till MR-rådet som de ansåg var

¹⁶² FN-dokument: A/60/PV.72

¹⁶³ Se t.ex. tal av Sergey Lavrov 2005-10-20

¹⁶⁴ Intervju med Alexander Yakovenko i *Rossiiskaya Gazeta*, 13-03-2006

¹⁶⁵ FN-dokument A/60/PV.72

¹⁶⁶ Presskonferens med Alexander Yakovenko, 2006-03-16

goda efterlevare av de mänskliga rättigheterna. Slutligen skrev USA i landets uttalande att landet troligen skulle ställa upp till val påföljande år, dvs. 2007.¹⁶⁷

HRW beklagade USA:s beslut att inte ställa upp i valet och ansåg att det inte var i linje med USA:s uttalanden kring att de skulle vara en ledare för de mänskliga rättigheterna. HRW önskade att USA ändå skulle komma att ta en aktiv roll inom valet till MR-rådet.¹⁶⁸ Här förefaller det igen som att indikatorn att HRW öppet kritiserar USA för deras agerande i reformprocessen får stöd.

Kina och Ryssland ställde upp i valet till MR-rådet och lämnade också in frivilliga vallöften. Vallöftenas fokus låg på vilka konventioner som länderna signerat och hur väl länderna samarbetat med FN:s olika människorättsorgan. Kina skrev att de skulle arbeta för att MR-rådet skulle respektera skillnader mellan olika länder, att lika vikt skulle läggas på medborgerliga och politiska rättigheter som ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter samt att dåliga aspekter från MR-kommissionen som partiskhet och subjektivitet skulle motarbetas. Rysslands vallöfte innehöll en önskan att MR-rådet ska fokusera på att öka samarbetet mellan länder och ta fram nya normer. Ryssland skrev också i vallöftet att varje stat själva är huvudansvariga för situationen för de mänskliga rättigheterna i det egna landet.¹⁶⁹

Högkommissariatet för mänskliga rättigheter tog fram rekommendationer för hur vallöften skulle utformas och om de jämförs med Kina och Rysslands vallöften saknas det i båda ländernas vallöften tydliga mätbara mål för vad de skulle vilja åstadkomma om de valdes in.¹⁷⁰

Amnesty uppmanade stater att meddela om de kandiderade i valet 30 dagar innan och avge vallöften. Amnesty och HRW tog på sina hemsidor fram information om alla kandiderande länder, för att medlemsstaterna lättare skulle kunna bedöma vilka länder som vore lämpliga kandidater till MR-rådet. Amnesty påpekade att de inte är emot eller för vissa staters kandidatur, medan HRW uppmanade medlemsstater att inte rösta på kandidater som grovt kränkt de mänskliga rättigheterna. Således fanns det också sammanfattningar om Kinas och Rysslands efterlevnad av de mänskliga rättigheterna och Amnesty och HRW kritiserade båda länderna på många punkter.¹⁷¹

Den 9 maj hölls valet. Sammanlagt fick 72 stater röster, men för att bli invald i MR-rådet krävdes enkel majoritet, dvs fler än 96 röster till de 47 platserna. Både Ryssland och Kina fick platser i MR-

¹⁶⁷ Pressmeddelande, U.S. Department of State, 2006-04-06

¹⁶⁸ HRW: "U.N.: New Rights Council Needs U.S. Support", 2006-04-06

¹⁶⁹ <http://www.un.org/ga/60/elect/hrc/>

¹⁷⁰ <http://www2.ohchr.org/english/bodies/hrcouncil/docs/pledges.pdf>

¹⁷¹ AI Index: IOR 41/006/2006 och HRW: "U.N.K Keep Violators Off Human Rights Council", 2006-04-24

rådet.¹⁷²

I ett pressmeddelande den 10 maj kommenterade Ryssland att staten blivit invald med 137 röster av 191: *"The result demonstrates the authority of and the role of Russia in the system of international relations."*¹⁷³ Kinas utrikesministers talman Liu Jianchao kommenterade också beslutet att Kina blivit invalda med 146 röster, men uttalandet innehöll endast delar av det som Kina redan skrivit i sitt vallöfte.¹⁷⁴

USA ansåg att medlemssammansättning var en klar förbättring mot MR-kommissionen, trots att vissa stater som var kända för sina kränkningar av de mänskliga rättigheterna röstades in. Vissa stater med historik av grova människorättskränkningar röstades dock inte in, som Iran och Venezuela, vilket USA såg som positivt.¹⁷⁵

Amnesty var efter valet nöjd med att alla de stater som blev invalda hade lämnat in frivilliga vallöften och att alla regioner (utom Afrika) hade lagt fram fler kandidater till val än platser inom den regionala gruppen. Amnesty påpekade också att vissa av de stater som blivit invalda hade kränkt mänskliga rättigheter grovt tidigare.¹⁷⁶

HRW ansåg också att medlemmarna i det nya MR-rådet var bättre än dess föregångare MR-kommissionen, eftersom de ansåg det tydligt att vissa stater valt att inte ställa upp till val pga de nya reglerna kring omröstning och krav på medlemskap. HRW var missnöjda med att vissa politiskt starka stater som de önskat att inte skulle få en plats inom MR-rådet till följd av deras kränkningar av de mänskliga rättigheterna trots allt blev invalda, däribland Ryssland och Kina. HRW var dock nöjda med att endast 6 av 47 stater var sådana som de direkt motsatt sig att få en plats i MR-rådet.¹⁷⁷

Således förefaller det som om HRW:s och Amnestys positiva kommentarer om det första valet till MR-rådet än mer stärker indikatorerna att resultatet av reformdiskussionerna ligger nära de förslag som FN, AI och HRW lagt fram och att de största stridsfrågorna inom reformen har lösts till normens fördel. Eftersom HRW ändå var kritiska mot att Ryssland och Kina röstades in i MR-rådet får fortfarande de ovan nämnda indikatorerna endast svagt stöd, istället för starkt stöd.

¹⁷² FN-dokument: GA/10459

¹⁷³ Pressmeddelande, Ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, 2006-05-10

¹⁷⁴ Presskonferens med Kinas utrikesminister Liu Jianchao 2006-05-06

¹⁷⁵ Pressmeddelande, U.S. Department of State, 2006-05-11

¹⁷⁶ AI Index: IOR 40/017/2006

¹⁷⁷ HRW: "U.N.: New Council Must Champion Fight for Rights", 2006-05-10

Slutsatsdiskussion fas 3

Här nedan presenteras en tabell där de olika graderna av stöd för indikatorerna är sammanfattade.

Tabell 7. Slutsatser fas 3, tidsperiod 1 oktober 2005 – 9 maj 2006.

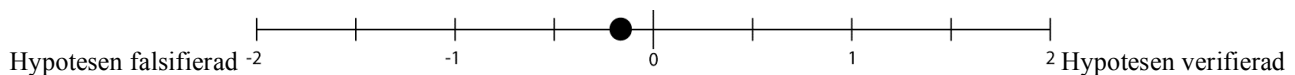
<i>Fas 3: Hypoteser</i>	<i>Indikatorer som stöder respektive hypotes:</i>	<i>Grad av stöd</i>	<i>Indikatorer som försvagar respektive hypotes:</i>	<i>Grad av stöd</i>
Realism: <i>En reformerad institution garanterar mäktiga staters inflytande i den.</i>	– MR-rådets regler ger USA, Ryssland och Kina garanterat medlemskap.	Inget Svagt Starkt	– USA, Ryssland och Kina är öppet missnöjda med MR-rådets utformning.	Inget Svagt Starkt
	– MR-rådets regler säkerställer att USA, Ryssland och Kina kan undgå kritik om de kränker mänskliga rättigheter.	Inget Svagt Starkt		
	– USA, Ryssland och Kina kan utöva inflytande över andra stater som kan se till att deras intressen blir uppfyllda inom MR-rådet.	Inget Svagt Starkt	– USA, Ryssland och Kina är nöjda med MR-rådet pga. dess goda skydd av mänskliga rättigheter, och detta är på bekostnad av deras inflytande i MR-rådet.	Inget Svagt Starkt
Konstruktivism: <i>En reformerad institution har bättre förutsättningar att skydda normen.</i>	– Resultatet av reformdiskussionerna liknar de förslag som FN, AI och HRW lagt fram.	Inget Svagt Starkt	– HRW och AI kritiserar öppet USA, Ryssland och Kina för deras agerande i reformprocessen.	Inget Svagt Starkt
	– Under reformdiskussionerna har USA, Ryssland och Kina agerat för att stärka normen.	Inget Svagt Starkt	– USA, Ryssland och Kina röstar emot reformförslaget.	Inget Svagt Starkt
	– De största stridsfrågorna inom reformen har lösts till normens fördel.	Inget Svagt Starkt	– De största stridsfrågorna inom reformen har inte lösts till normens fördel.	Inget Svagt Starkt

Även i fas tre bör vissa mäktiga staters agerande diskuteras. Indikatorn att de mäktiga staterna öppet är missnöjda med MR-rådets utformning och indikatorn att mäktiga stater röstar mot reformförslaget, får endast stöd av USA, eftersom Kina och Ryssland, trots kritik av Amnesty och HRW under reformprocessen röstade för att MR-rådet skulle bildas.

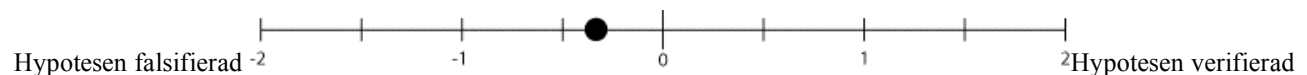
Om USA agerade för att stärka normen mänskliga rättigheter under reformprocessen är också en knepig fråga. Att USA:s representanter använde mänskliga rättigheter som en motivering till deras agerande räcker inte som förklaring till deras agerande eftersom de återkommande fick kritik av HRW och Amnesty under reformprocessen. På grund av kritiken kommer inte indikatorn, att USA under reformprocessen agerade för att stärka normen, få stöd.

För att slutligen avgöra vilken av teorierna som bäst kan förklara fas 3 kommer nu slutsatser att dras utifrån de kriterier som togs fram i kapitel 4.5. För en exakt uträkning av resultatet, se *Bilaga 1*.

Figur 5. Stöd för hypotes R3:

Figur 6. Stöd för hypotes K3:

I figurerna fem och sex går det att utläsa att ingen av hypoteserna blir verifierade eller falsifierade i fas tre. Den hypotes som fick högst tal vid ihopräkningen ovan var realismen som således är den teori som bäst kan förklara fas tre, trots att förklaringen kan anses vara svag pga. att inte hypotesen verifierades.

7.4 Slutsatser

Som diskuterades i kapitel 4.5 är det den tredje fasen i reformprocessen av lite större vikt än fas ett och två. Då realismens hypotes i fas tre inte blev verifierad och konstruktivismens hypoteser blev verifierade i fas två och tre är det dock konstruktivismen, enligt kriterierna för slutsatsdragning, som bäst förklarade reformen, MR-kommissionens nedläggning och MR-rådets bildande. Slutsatserna finns sammanfattade i tabell 8 högst upp på nästa sida.

Tabell. 8 Sammanfattning av slutsatser

Fas	Teori med starkast förklaring	Hypotes
1. Före reformens initiering.	Konstruktivismen – <i>verifierad hypotes.</i>	<i>En institutionell reform föregås av missnöje bland mäktiga stater, den internationella organisationen och NGO:s på grund av dess oförmåga att skydda normen.</i>
2. Reformförslaget initieras.	Konstruktivismen – <i>verifierad hypotes.</i>	<i>En institutionell reform initieras av en internationell organisation eller en mäktig stat om den tror att reformering leder till ökat skydd för normen.</i>
3. Officiellt beslut fattas om den nya/reformerade institutionens utformning.	Realismen – <i>varken verifierad eller falsifierad hypotes.</i>	<i>En reformerad institution garanterar mäktiga staters inflytande i den.</i>

Om realismens hypotes i fas tre blivit verifierad skulle realismen bäst kunnat förklara reformen, men då både konstruktivismen och realismen hade svårt att förklara den tredje fasen av reformprocessen och skillnaden mellan grad av stöd mellan de två teoriernas hypoteser var minimalt, blev ingen av hypoteserna verifierade. Istället var det konstruktivismen som bäst kunde förklara reformprocessen. Vad det här innebär kommer att diskuteras vidare i kapitel 8.

8. AVSLUTANDE DISKUSSION

Den här uppsatsen har två syften. Det första syftet är *att testa teorier om institutionell reform inom internationella organisationer för att bidra med kunskap till forskningen om institutionell reform inom internationella organisationer*. För att genomföra det första syftet utvecklades hypoteser och en analysram. Uppsatsen har också ett empiriskt syfte, som är *att förklara en aktuell institutionell reform*, vilket gjordes genom att förklara reformen, MR-kommissionens nedläggning och MR-rådets bildande.

Det har nu blivit dags att utvärdera hur väl syften uppnåtts. Det görs genom en diskussion om mitt empiriska fall och resultatet av teoritestningen. Diskussionen kommer sedan att lyftas till en mer generell nivå och kopplas till min problemformulering. Kapitlet avslutas med förslag på framtida forskning.

Resultatet av teoritestningen på reformen MR-kommissionens nedläggning och MR-rådets

bildande, visade att konstruktivismen bäst kan förklara reformen. Förklaringen kan dock inte anses vara stark, då konstruktivismens hypotes inte blev verifierad inom fas tre. Realismens hypoteser falsifierades inte heller i en enda fas, vilket innebär att realismen också har en viss förklaring att ge till reformprocessen och var den teori som fick högst stöd i fas tre, trots att det stödet inte räckte till en verifiering av hypotesen. Generellt var också stödet för både realismens och konstruktivismens hypoteser lägre inom fas tre än i de andra faserna och skillnaden mellan stödet till de två teoriernas hypoteser nästan obefintligt.

Kan det här betyda att hypoteserna var felaktiga eller att analysramen var felkonstruerad? Jag anser att så inte är fallet, eftersom hypoteserna var så pass generella och analysramen gick att använda på ett systematiskt sätt för att sortera empirin. En möjlig förklaring till resultatet är att kriterierna för när hypoteserna verifierades respektive falsifierades var hårda, vilket gjorde testet av de båda teorierna svårare, men resultatet mer trovärdigt.

Jag anser istället att mitt resultat pekar på är att det är lättare för stater att visa sitt stöd för att skydda normer när inga bindande beslut tagits. När det blir dags att ta avgörande beslut, spelar mäktiga staters egenintresse in mer, vilket gör att både konstruktivismen och realismen har svårare att förklara den sista fasen i en reformprocess. Det innebär att trots att konstruktivismen bäst förklarade reformen i sin helhet har även teoritestningen gett visst stöd till realismen.

Vad resultatet också pekar på är att den konstruktivistiska teorin om att internationella organisationer har viss makt att sätta agendan även för mäktiga stater (så länge agendan inte står i direkt konflikt med de mäktiga staternas intresse), har fått stöd och att realismen har svårare att förklara reformer som inte är av säkerhetspolitisk karaktär. Då teoritestningen endast gjordes på ett fall, är det viktigt att påpeka att resultaten inte är generaliserbara, men då teoritestningen gjordes på ett systematiskt sätt har fallet ändå bidragit till forskningen kring realismens och konstruktivismens möjlighet att förklara institutionella reformer. Således anser jag att både det teoretiska och det empiriska syftet med uppsatsen blivit uppfyllt.

Ett annat bidrag som den här uppsatsen lämnat till forskningen kring institutionell reform är analysramen, som går att använda i framtida forskning för att se om de slutsatser som fallstudien gav även återfinns inom andra institutionella reformer inom internationella organisationer. Då MR-kommissionens nedläggning och MR-rådets bildande var en av de första större institutionella reformerna inom FN, är också en relevant undersökning att testa teorierna på framtida reformer inom FN. Ett annat alternativ till framtida forskning skulle vara att utveckla analysramen till att innehålla fler teorier som t.ex. liberalismen.

9. REFERENSLISTA

9.1 Tryckta källor

Böcker

- Amnesty International (2006): *Amnesty International Report 2006, the state of the world's human rights*. Oxford: Amnesty International Publications.
- Barnett Michael and Finnemore, Martha (2004): *Rules for the World: International organizations in global politics*. United States of America: Cornell University Press
- Dunne, Tim (2001) "Liberalism" in *The Globalization of World Politics: An introduction to international relations* ed. Baylis, John & Smith, Steve. Oxford: Oxford University Press.
- Dunne, Tim & Schmidt, Brian C. (2001) "Realism" in *The Globalization of World Politics: An introduction to international relations* ed. Baylis, John & Smith, Steve. Oxford: Oxford University Press.
- Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik, & Wängnerud, Lena. (2003) *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Nordstedts Juridik.
- Finnemore. Martha (1996): *National Interests in International Society*. New York: Cornell University Press.
- Forsythe, David. P (2000): *Human Rights in International Relations*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Lamy, Steven L. (2001) "Contemporary mainstream approaches: neo-realism and neo-liberalism" in *The Globalization of World Politics: An introduction to international relations* ed. Baylis, John & Smith, Steve. Oxford: Oxford University Press.
- Lempinen, Miko (2005): *The United Nations Commission on Human Rights and the Different Treatment of Governments*. Pargas: Åbo Akademi University Press.
- Mertus, Julie A. (2005): *The United Nations and Human Rights: A guide for a new era*. New York: Routledge.
- Pease, Kelly-Kate S. (2002): *Perspectives on Governance in the Twenty-First Century*. United States of America: Prentice Hall.

Tidskriftsartiklar

- Alston, Philip (2006): "Reconceiving the UN Human Rights Regime: Challenges confronting the new UN Human Rights Council". *Melbourne Journal of International Law* 9.

- Checkel, Jeffrey T. (1998) "The Constructivist Turn in International Relations Theory". *World Politics* 50 (2): 324-348.
- Finnemore. Martha, Sikkink. Kathryn (1998) "International Norm Dynamics and Political Change". *International Organization* 52 (4): 887-917.
- Finnemore. Martha, Sikkink. Kathryn (2001) "Taking Stock: The Constructivist Research Program". *International Relations and Comparative Politics, Annual Reviews Political Science* 4:391-416.
- Lauren, Paul Gordon (2007): "To Preserve and Build on its Achievements and to Redress its Shortcomings" The Journey from the Commission on Human Rights to the Human Rights Council". *Human Rights Quarterly* 29: 307-345
- Mearsheimer, John J. (1994-1995): "The False Promise of International Institutions". *International Security* 19 (3): 5-49.
- Mearsheimer, John J. (1995): "A Realist Reply". *International Security* 20 (1): 82-93.
- Murthy, C. S. R. (2007): "New Phase in UN Reforms: Establishment of the Peacebuilding Commission and the Human Rights Council". *International Studies* 44 (1): 39-56.

9.2 Officiellt tryck

FN-resolutioner

- **A/RES/217A (III)**, Universal Declaration on Human Rights (1948)
- **A/59/565**, A more secure world: our shared responsibility. Report of the High-level Panel on Threats, Challenges and Change (2004)
- **A/59/HLPM/CRP.1**, Draft outcome document of the high-level plenary meeting of the General Assembly of September 2005 submitted by the President of the General Assembly (2005)
- **A/59/HLPM/CRP.1/Rev.1**, Revised draft outcome document of the high-level plenary meeting of the General Assembly of September 2005 submitted by the President of the General Assembly (2005)
- **A/59/HLPM/CRP.1/Rev.2**, Revised draft outcome document of the high-level plenary meeting of the General Assembly of September 2005 submitted by the President of the General Assembly (2005)
- **A/RES/60/1**, World Summit Outcome (2005)
- **A/RES/60/251**, Human Rights Council (2006)

- A/HRC/5/21, Report to the General Assembly on the Fifth Session of the council (2007)

FN-rapporter

- A/59/2005, Annan, Kofi (2005): *In larger freedom: Towards Development, Security and Human Rights*.
- A/59/2005/Add.1, Annan, Kofi (2005): *In larger freedom: Towards development, security and human rights for all. Addendum Human Rights Council, Explanatory note by the Secretary-General*.

Pressmeddelanden från FN

- SG/SM/79808, Secretary-General outlines major proposals to reform UN human rights machinery (2005)
- HR/CN/1110, Commission on Human Rights holds informal meeting on secretary-general's reform proposals (2005)
- SG/SM/10357, Secretary-general urges adoption of the text creating new Human Rights Council, says decision too important to allow further delay (2006)

Rapporter

- Gingrich, Newt, et al. (2005) *American Interests and UN Reform: Report of the Task Force on the United Nations*. Washington, DC: United States Institute of Peace.

9.3 Otryckta källor

Internet

Amnesty International: <http://archive.amnesty.org/library/engindex> (hemsida besökt 2007-11-08)

- IOR 40/026/2004, *United Nations: All countries must use important report of High-level Panel on Threats, Challenges and Change to strengthen human rights* (publicerad 2004-12-02)
- IOR 41/001/2005, *UN Commission on Human Rights: The UN's chief guardian of human rights?* (publicerad 2005-01-01)
- IOR 41/063/2005, Commission on Human Rights, Informal one-day meeting. *ORAL STATEMENT BY AMNESTY INTERNATIONAL*. Delivered by Peter Splinter (publicerad 2005-09-27)
- IOR 41/062/2005, *UN: Governments must act promptly and effectively on important human rights commitments in 2005 World Summit Document* (publicerad 2005-9-26)
- IOR 41/034/2005, *UN Commission on Human Rights: Joint statement on UN Reform* (publicerad 2005-04-12)

- IOR 40/013/2005, *UN reform: Draft Outcome Document fails to recognize the primacy of human rights* (publicerad 2005-06-03)
- IOR 41/059/2005, *UN Summit: Human rights betrayed by a failure of leadership* (publicerad 2005-09-12)
- IOR 41/058/2005, *UN: Governments must overcome obstacles and agree to adopt strong human rights provisions in outcome document* (publicerad 2005-09-09)
- IOR 41/053/2005, *Amnesty International welcomes strengthened human rights provisions in latest draft text for September Summit: continues to call for further improvements* (publicerad 2005-08-09)
- IOR 40/024/2005, *UN: Proposed Human Rights Council must not be stripped of its essentials* (publicerad 2005-08-04)
- IOR 40/008/2005, *Meeting the challenge: Transforming the Commission on Human Rights into a Human Rights Council* (publicerad 2005-04-27)
- IOR 40/021/2005, *UN reform: Comments and recommendations on second Draft Outcome Document for September summit* (publicerad 2005-07-26)
- IOR 41/062/2005, *UN: Governments must act promptly and effectively on important human rights commitments in 2005 World Summit Document* (publicerad 2005-09-26)
- IOR 40/004/2006, *UN: Time to Act - Adopt draft resolution on Human Rights Council without delay* (publicerad 2006-02-23)
- IOR 41/006/2006, *2006 Elections to the Human Rights Council, background information on candidate countries* (publicerad 2006-05-01)
- IOR 40/017/2006, *UN Human Rights Council: A new beginning for human rights* (publicerad 2006-05-10)
- NWS 21/001/2006, *The Wire*, February 2006 Vol. 36. No. 01, *Abuse of women endemic in Papua New Guinea* (publicerad 2006-02-01)

Human Rights Watch: [Http://www.hrw.org](http://www.hrw.org) (hemsida besökt 2007-10-23)

- *U.N.: Good Diagnosis, but Poor Prescription* (publicerad 2004-12-02)
- *Russia: Support United Nations Human Rights Council* (publicerad 2005-08-29)
- *U.N. Reform: Key Human Rights Proposals Stymied* (publicerad 2005-09-13)
- *U.N. Summit: Pushing Forward on Human Rights Reform* (publicerad 2005-09-15)
- *American Disdain Hurts UN Reform* (publicerad 2006-01-09)
- *U.S. Sends Mixed Messages on Human Rights Council Membership* (publicerad 2006-02-22)
- *U.S.: Support Draft Resolution on Human Rights Council* (publicerad 2006-02-23)
- *U.N.: Governments Must Back New Rights Council* (publicerad 2006-02-23)

- *U.S.: Accept Draft Resolution on Human Rights Council as It Is* (publicerad 2006-02-24)
- *U.N.: New Rights Council Needs. U.S. Support* (publicerad 2006-04-06)
- *U.N. Keep Violators Off Human Rights Council* (publicerad 2006-04-24)
- *U.N.: New Council Must Champion Fight for Rights* (publicerad 2006-05-10)

International Centre for Human Rights and Democratic Development (hemsida besökt 2007-11-01)

- Almeida, Antonio José (2005): *Backgrounder on the reform of the United Nations Commission on human rights*. Report from International Centre for Human Rights and Democratic Development (rapport publicerad 2005-04-08) <http://www.dd-rd.ca/site/publications/index.php?subsection=catalogue&lang=en&id=1440>

Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic Of China (hemsida besökt 2007-11-14)

- *Foreign Ministry Spokesperson Zhang Qiyue's Press Conference on 2 December 2004* (publicerad 2004-12-02) [Http://www.fmprc.gov.cn/eng/xwfw/s2510/t172891.htm](http://www.fmprc.gov.cn/eng/xwfw/s2510/t172891.htm)
- *Ambassador Wang Guangya on the Report of the Secretary-General "In larger freedom: towards development, security and human rights for all" at UNGA 59th Session* (publicerad 2005-04-06) <http://www.fmprc.gov.cn/eng/wjb/zwjg/zwbd/t190451.htm>
- *Position Paper of the People's Republic of China on the United Nations Reforms* (publicerad 2005-06-07) <http://www.fmprc.gov.cn/eng/wjb/zzjg/gjs/gjsxw/t199318.htm>
- *Foreign Ministry Spokesperson Qin Gang's Press Conference on 13 September 2005* (publicerad 2005-09-13) <http://www.fmprc.gov.cn/eng/xwfw/s2510/t212120.htm>
- *Speech of Ambassador Wang Guangya at the Third Committee of the 60th Session of the United Nations General Assembly* (publicerad 2005-10-25) <http://www.fmprc.gov.cn/eng/zxxx/t218682.htm>
- *Foreign Ministry Spokesman Liu Jianchao's Regular Press Conference on 9 May 2006* (publicerad 2006-05-10) <http://www.fmprc.gov.cn/eng/xwfw/s2510/t251459.htm>

Ministry of foreign affairs of the Russian Federation (hemsida besökt 2007-11-14)

- *Russian Minister of Foreign Affairs Sergey Lavrov's Interview with Mayak Radio Station on September 12, 2005* (publicerad 2005-09-12) http://www.mid.ru/Brp_4.nsf/arh/AB5F5D20B9A7A870C325707B004FF9AB?OpenDocument
- *Mikhail Kamynin, the Spokesman of Russia's Ministry of Foreign Affairs, Answers Russian Media Questions Regarding the Upcoming Sixtieth Anniversary Session of the United Nations General Assembly* (publicerad 2005-09-12) http://www.mid.ru/Brp_4.nsf/arh/853D99107C0E3631C325707B002E9F2E?OpenDocument
- *Interview of Russian Deputy Minister of Foreign Affairs Alexander Yakovenko with the Interfax News Agency on the Results of the Recently-Concluded Summit 2005 in New York* (publicerad 2005-09-21) http://www.mid.ru/Brp_4.nsf/arh/2120721236BBBA3EC325708300386115?OpenDocument

- *Transcript of Replies to Russian Media Questions by Minister of Foreign Affairs of Russia Sergey Lavrov, San Francisco, September 21, 2005* (publicerad 2005-09-22)
http://www.mid.ru/Brp_4.nsf/arh/9C0D3508E655DC9AC32570840056E7B7?OpenDocument
- *Interview of Russian Deputy Minister of Foreign Affairs Alexander Yakovenko on United Nations Reform Problems, Published in the Newspaper Rossiiskaya Gazeta on March 13, 2006* (2006-03-13)
http://www.mid.ru/Brp_4.nsf/arh/60AC57DDD82FB209C3257131002CF70E?OpenDocument
- *Transcript of Speech by Russian Minister of Foreign Affairs Sergey Lavrov in the National Institute for Democracy and Human Rights Under the Patronage of the President of Turkmenistan, Ashgabat, October 20, 2005* (publicerad 2005-10-20)
http://www.mid.ru/Brp_4.nsf/arh/91E07D9BD135B432C32570A40024589F?OpenDocument
- *Russian Deputy Minister of Foreign Affairs Alexander Yakovenko Answers Russian Media Questions Regarding Procedure for Election of Members of Human Rights Council* (publicerad 2006-03-16)
http://www.mid.ru/Brp_4.nsf/arh/F0C21A8A2D397E74C32571340041D39F?OpenDocument
- *Russian Federation Elected a Member of the UN Human Rights Council* (publicerad 2006-05-10)
http://www.mid.ru/Brp_4.nsf/arh/9AC2726576654654C325716A004A025E?OpenDocument

Permanent mission of the Republic of China to the United Nations Office at Geneva and other international organizations in Geneva (hemsida besökt 2007-10-23)

- *Statement by H.E. Ambassador SHA Zukang, on behalf of the Like Minded Group, at the Informal Meeting on Reform of the UN Human Rights Machinery* (publicerad 2005-04-12) <http://www.china-un.ch/eng/rqrd/speech/t191364.htm>
- *Statement by H.E. Ambassador SHA Zukang, on behalf of the Like Minded Group, at the Meeting between the President of the General Assembly and the Commission on Human Rights* (publicerad 2005-11-25)
<http://www.china-un.ch/eng/rqrd/speech/t223170.htm>

Permanent Mission of the Russia to the United Nations Office and other International Org (hemsida besökt 2007-10-23)

- *STATEMENT BY H.E.AMBASSADOR YURI V. FEDOTOV DEPUTY MINISTER OF FOREIGN AFFAIRS OF THE RUSSIAN FEDERATION AT THE HIGH LEVEL SEGMENT DURING THE 61st SESSION OF THE UN COMMISSION ON HUMAN RIGHTS, Geneva, 17 March 2005* (publicerad 2005-03-17)
<Http://www.geneva.mid.ru/speeches/20.html>
- *BY H.E. AMBASSADOR MR. LEONID SKOTNIKOV PERMANENT REPRESENTATIVE OF THE RUSSIAN FEDERATION TO THE UNITED NATIONS OFFICE IN GENEVA AT INFORMAL CONSULTATIONS ON THE REPORT OF THE UN SECRETARY-GENERAL "IN LARGER FREEDOM:TOWARDS DEVELOPMENT, SECURITY AND HUMAN RIGHTS" AT THE 61ST SESSION*

Reform the UN (hemsida besökt 2007-11-12)

- Second Co-Chair's Text on Human Rights Council (publicerad 2006-02-01)
<http://www.reformtheun.org/index.php/issues/1276?theme=alt4>
- Letter from GA President on Human Rights Council Negotiations (publicerad 2006-02-08)
<http://www.reformtheun.org/index.php/issues/1276?theme=alt4>
- GA President's Letter to Member States on the Human Rights Council (publicerad 2005-10-07)
<http://www.reformtheun.org/index.php/issues/1276?theme=alt4>
- Letter from GA President on Follow Up and Implementation of UN Reform Measures (publicerad 2005-11-03)
<http://www.reformtheun.org/index.php/issues/1276?theme=alt4>
- Letter from Co-Chairs on Third Round of Human Rights Council Consultations (publicerad 2005-10-19)
<http://www.reformtheun.org/index.php/issues/1276?theme=alt4>
- Letter from Co-Chairs on Human Rights Council Consultations (publicerad 2005-10-12)
<http://www.reformtheun.org/index.php/issues/1276?theme=alt4>

United Nations High Commissioner for Human Rights (hemsida besökt 2007-11-12)

- *Statement by Ms. Louise Arbour. United Nations High Commissioner for Human Rights. On the opening of the 61st session of the Commission on Human Rights* (publicerad 2005-03-14)
<http://www.unhchr.ch/huricane/hurricane.nsf/view01/527ED2F6E7DD06ADC1256FC400406C8D?opendocument>
- *High commissioner for human rights salutes creation of human rights council* (publicerad 2006-03-15)
<http://www.unhchr.ch/huricane/hurricane.nsf/view01/335B04BC437FC02FC1257133002DC229?opendocument>
- *Statement of Louise Arbour, United Nations High Commissioner for Human Rights, to Commission on Human Rights Informal Consultations on Reform and Renewal of the Human Rights Programme* (publicerad 2005-06-20)
<http://www.unhchr.ch/huricane/hurricane.nsf/view01/FDAA9308C4C3D107C1257026003838CB?opendocument>

- *High Commissioner for human rights urges support for human rights council* (publicerad 2006-02-23)
<http://www.unhchr.ch/hurricane/hurricane.nsf/view01/D9904E28C06F9567C125711F0033009D?opendocument>

United Nations Office of the High Commissioner for Human Rights (hemsida besökt 2007-11-12)

- *SUGGESTED ELEMENTS FOR VOLUNTARY PLEDGES AND COMMITMENTS BY CANDIDATES FOR ELECTION TO THE HUMAN RIGHTS COUNCIL* (publicerad 2006-04-25)
<http://www2.ohchr.org/english/bodies/hrcouncil/docs/pledges.pdf>

UN Homepage (hemsida besökt 2007-11-14)

- *PRESS CONFERENCE ON HUMAN RIGHTS COUNCIL by GENERAL ASSEMBLY PRESIDENT* (publicerad 2006-03-15) [Http://www.un.org/News/briefings/docs/2006/060315_Eliasson_PC.doc.htm](http://www.un.org/News/briefings/docs/2006/060315_Eliasson_PC.doc.htm)
- *Elections and appointments* (pledges by states applying for the Human Rights Council)
<http://www.un.org/ga/60/elect/hrc/>
- *Statement by Secretary-General Kofi Annan to the sixtieth session of the General Assembly* (publicerad 2005-09-17) http://www.un.org/News/ossg/sg/stories/statments_search_full.asp?statID=33
- Press article by the secretary general Kofi Annan, published in Wall Street Journal on the 19 September 2005. *A Glass At Least Half Full* (publicerad 2007-09-19)
<http://www.un.org/News/ossg/sg/stories/articleFull.asp?TID=49&Type=Article>
- *Press Conference by General Assembly President on Human Rights Council Proposal* (publicerad 2006-02-23)
http://www.un.org/News/briefings/docs/2006/060223_Eliasson.doc.htm

U.S. Delegation to the Commission on Human Rights (hemsida besökt 2007-11-14)

- Paula Dobriansky, Under Secretary of the State for Global Affairs: *U.S. High-Level Segment Statement, 61st Session of the UN Commission on Human Rights* (publicerad 2005-03-17) [Http://www.humanrights-usa.net/2005/0317/Dobriansky.htm](http://www.humanrights-usa.net/2005/0317/Dobriansky.htm)
- *Statement by Senator Rudy Boschwitz, Head of the U.S. Delegation on the U.N. Secretary General's Report on UN Reform* (publicerad 2005-04-12) <http://www.humanrights-usa.net/2005/0412UNReform.htm>

U.S. Department of State (hemsida besökt 2007-11-19)

- *Press Briefing in Advance of Trip to the UN General Assembly*. Secretary Condoleezza Rice. Washington, DC (publicerad 2005-09-09) 2005<http://www.state.gov/secretary/rm/2005/52852.htm>

- *Remarks at the 60th United Nations General Assembly*. Secretary Condoleezza Rice. United Nations Headquarters. New York, New York (publicerad 2005-09-17) www.state.gov/secretary/rm/2005/53374.htm
- *Briefing on UN Summit Declaration*. R. Nicholas Burns, Under Secretary of State for Political Affairs. Kristen Silverberg, Assistant Secretary for International Organization Affairs. Waldorf Astoria Hotel, New York City (publicerad 2005-09-13) www.state.gov/p/us/rm/2005/53087.htm
- *Interview With the New York Post Editorial Board*. Secretary Condoleezza Rice. New York City (publicerad 2005-09-15) <http://www.state.gov/secretary/rm/2005/53324.htm>
- *Interview With the Fox News Editorial Board*. Secretary Condoleezza Rice. 1211 Avenue of the Americas. New York City (publicerad 2005-09-14) <http://www.state.gov/secretary/rm/2005/53153.htm>
- *New UN Human Rights Council*. Mark P. Lagon, Deputy Assistant Secretary, International Organization Affairs. Remarks to Congressional Human Rights Caucus. Washington, DC (publicerad 2006-02-08) <http://www.state.gov/p/io/rls/rm/60699.htm>
- *Webchat on UN Reform, a New Human Rights Council*. Mark P. Lagon, Deputy Assistant Secretary, International Organization Affairs. David Schwarz, Practicing Attorney. Washington, DC (publicerad 2006-02-23) <http://www.state.gov/p/io/rls/rm/62480.htm>
- *Press Statement: The United States Will Not Seek Election to the UN Human Rights Council* (2006-04-06) <http://www.state.gov/r/pa/prs/ps/2006/64182.htm>
- *Press Statement: United Nations Human Rights Council Elections* (2006-05-11) <http://www.state.gov/r/pa/prs/ps/2006/66122.htm>
- Ambassador John Bolton, Permanent Representative to the UN. Foreign Press Center Briefing: *The Human Rights Commission and UN Management Reform* (publicerad 2006-03-09) <http://fpc.state.gov/fpc/62927.htm>

U.S. Mission to the United Nations in New York (hemsida besökt 2007-11-14)

- United States Statement by Lynn Cassel, Deputy Permanent Representative, US Mission to the United Nations: *Briefing of UNGA President Eliasson to Human Rights Commission Members* (publicerad 2005-11-22) <http://www.usmission.ch/Press2005/1122LynnCassel.htm>
- Statement by Ambassador John R. Bolton, U.S. Permanent Representative to the United Nations: *Moving Forward on Establishing a Credible and Responsible Human Rights Council* (publicerad 2006-01-11) <http://www.usmission.ch/Press2006/0111BoltonCouncil.html>
- *On-The-Record Briefing BY UNITED STATES PERMANENT REPRESENTATIVE TO THE UNITED NATIONS* (publicerad 2006-01-26) <http://www.usmission.ch/Press2006/0127Bolton.html>

- Press Release: *Remarks by Ambassador John R. Bolton, U.S. Representative to the United Nations, on the Draft Resolution for the Human Rights Council and other matters, at the Security Council Stakeout* (publicerad 2006-02-27) <http://www.usmission.ch/Press2006/02127BoltonCouncil.html>
- *Ambassador Bolton remarks on the Human Rights Council* (publicerad 2006-02-28) <http://www.usmission.ch/Press2006/0301Bolton.html>

BILAGA 1. Uträkning av stöd för hypoteserna

Fas 1: Slutsatsuträkning

Fas 1	Indikatorer som stöder hypotesen	Indikatorer som försvagar hypotesen	Totalt poäng för hypotesens förklaring
Realismen	$2+1=3$ $3/2=1,5$	$0+1=1$ $1/2=0,5$	$1,5-0,5=1,0$
Konstruktivismen	$2+1=3$ $3/2=1,5$	$0+0=0$	$1,5-0=1,5$

Fas 2: Slutsatsuträkning

Fas 2	Indikatorer som stöder hypotesen	Indikatorer som försvagar hypotesen	Totalt poäng för hypotesens förklaring
Realismen	$0+1=1$ $1/2=0,5$	$2+1=3$ $3/2=1,5$	$0,5-1,5=-1$
Konstruktivismen	$2+1=3$ $3/2=1,5$	$0+0=0$	$1,5-0=1,5$

Fas 3: Slutsatsuträkning

Fas 3	Indikatorer som stöder hypotesen	Indikatorer som försvagar hypotesen	Totalt poäng för hypotesens förklaring
Realismen	$0+0+1=1$ $1/3=0,33$	$1+0=1$ $1/2=0,5$	$0,33-0,5=-0,17$
Konstruktivismen	$1+0+1=2$ $2/3=0,66$	$2+1+0=3$ $3/3=1$	$0,66-1=-0,34$